

opgenomen), bedrijventerrein en circulaire hubs. Dit vraagt om zorgvuldige afwegingen, omdat vanuit rolneming en zeker ook vanuit risicomanagement het een breuk met het verleden is. Deze discussie zal gevoerd worden in het kader van de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid, maar of en hoe deze grondinstrumenten worden ingezet, wordt binnen de opgaven in een realisatiestrategie bepaald. De GS gedachtelijn is wel dat het grondbeleid dient te worden ingezet voor alle doelen in het ruimtelijk domein, ook voor economie en wonen, naast de gebruikelijke doelen agrarisch, natuur en infra. Overigens wordt de adviesfunctie binnen het grondbeleid al structureel ingezet voor deze zogenaamde nieuwe beleidsterreinen. Hierbij kan worden gedacht aan het opstellen van grondexploitaties en risicoanalyses, alsmede advisering over woningbouwversnelling en de herstructurering van bedrijventerreinen.

- Stikstof. Er wordt onderzocht of separate stikstofruimte kan worden aangekocht, of dat dit alleen kan door de verwerving van agrarische bedrijven. Het aankopen van voormalige agrarische opstallen brengt beheerrisico's en -kosten met zich mee.

Tenslotte hebben we als doel een korte en bondige Uitvoeringsnota Grondbeleid te schrijven, die leesbaar en visueel is, zonder herhaling van andere nota's en waarbij beschrijvingen van bijvoorbeeld het grondbeleidsinstrumentarium in de bijlage is terug te vinden.

Samenwerking

Alle specialismen en vakdisciplines binnen Ontwikkeling en Grondzaken (OGZ) zullen een plek krijgen in deze Uitvoeringsnota Grondbeleid. Daarnaast zal met alle relevante opgaven binnen de provincie worden afgestemd. Hierdoor kunnen we ophalen of ons huidige grondinstrumentarium (voldoende) wordt benut en of er behoefte is aan andere grondinstrumenten.

Planning en mijlpalen (max ¼ A4)

Het vaststellen van een nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid is een GS-bevoegdheid. Aangezien het strategisch grondbeleid waarschijnlijk vraagt om een aanpassing van de FV, zal ook een PS-besluit moeten worden genomen. Het uitwerken van slim en modern grondbeleid neemt tijd in beslag. In dit procesvoorstel hebben we op basis van mijlpalen een korte (en ambitieuze) planning opgesteld, in de wetenschap dat door volgtijdelijkheden deze planning kan uitlopen. Deze ruimte is er ook, aangezien de nieuwe Uitvoeringsnota Grondbeleid uiterlijk in juni 2026 dient te worden vastgesteld.

De meeste mijlpalen zijn onderdeel van het proces richting besluitvorming in GS. In het kader van deze Uitvoeringsnota is in een brief aan PS (PZH-2024-866133129) aangeboden ook een technische sessie voor PS te organiseren.

Planning nota grondbeleid 2025	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F
PO: Opdracht		X												
'Rondje langs de velden'			X	X	X									
Uitwerken nota			X	X	X									
PO Grondzaken				X	X	X								
Rondje PO's met concept						X								
Kennissessie/themasessie GS						X								
Verwerken feedback							X	X						
Technische sessie PS ¹									X					
Concept GS										X				
Concept COR ²										X	X			
Vaststellen GS											X	X		

¹ op 22 januari 2025 is in de commissie bmm deze technische sessie ook toegezegd als onderdeel van de beantwoording van vragen (sgp) nav de gs-brief met nummers: pzh-2024-866133129 dos-2021-0001321. De brief is aangehouden in de commissie.

² Op advies van concerncontrol/bedrijfsvoering gaan we er in de planning vanuit dat commissie COR een conceptversie van de voorgestelde wijziging van de financiële verordening wil beoordelen voordat GS het statenvoorstel vaststelt.

Deel 2 (voor matching van AO en BA)

Bemensing (max 1 A4)

Bestuurlijk opdrachtgevers: Arne Weverling

Ambtelijk opdrachtgevers: 5.1.2e en 5.1.2e

Kernteam: 5.1.2e 5.1.2e

en 5.1.2e

Gebaseerd op de ervaring van het opstellen van de vorige Uitvoeringsnota Grondbeleid is het de verwachting dat minimaal 1 fte aan werk nodig is. Dit zal voor een groot deel worden opgepakt door het kernteam. Maar ook zal binnen OGZ gebruik worden gemaakt van bestaande expertises voor o.a.:

Managementondersteuner OGZ	Ondersteuning organisatie
Juristen	Wijzigingen naar aanleiding van de omgevingswet Nieuwe jurisprudentie
Beheer	Kader pachtuitgifte Vrijkomende agrarische bebouwing
Specialisten	Stikstof en rijksregelingen
Adviseurs	Analyse grondmarkt Inzet grondinstrumentarium/grondstrategieën
Financiën	Borging, risico's en verantwoording
Projectleiders	Verkoopkader Inzet grondinstrumentarium/grondstrategieën
Geo-adviseurs	Analyse grondmarkt Kaartmateriaal

Er zal regelmatig en intensief contact zijn met collega's in andere teams. Het grondbeleid is namelijk niet alleen van OGZ, maar is relevant voor de hele provincie, aangezien de grondstrategie een belangrijk onderdeel kan zijn van de realisatiestrategie van een opgave. Dit is de zogenaamde sturingsfilosofie: hoe komt een opgave aan zijn grondbeleid, als onderdeel van de realisatiestrategie. Hierbij is ook de afstemming met de collega's van ruimtelijke ordening belangrijk, aangezien bijvoorbeeld het grondinstrument onteigening, niet ingezet kan worden zonder functiewijziging van het onderhavige vastgoedobject.

Voor het uitwerken van het strategisch beleid zal dat in nauwe samenwerking zijn de collega's van Financiën. Daarnaast zullen we breed afstemmen met o.a. het ZH-PLG, uitvoering NNN, Landbouw, domein Uitvoering, het Ruimtelijk Voorstel, Water, Klimaatadaptatie, Wonen, Bedrijventerreinen, Economie en Energie.

Monitoring (max ¼ A4)

Er zal maandelijks overleg zijn over de voortgang en inhoud met de ambtelijk opdrachtgevers. Gedurende het traject zal de stand van zaken regelmatig worden teruggekoppeld met de bestuurlijk opdrachtgevers. In ieder geval zullen inhoudelijke vragen, het eerste concept en het eindproduct worden geagendeerd in het PO grondzaken.

Budget (max ¼ A4)

De kosten van deze opdracht worden in beginsel gedekt door de reguliere begroting van OGZ. Uiteraard wordt kostenefficiënt gewerkt en wordt continu gewogen of uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan (de kwaliteit van) het eindproduct.

Wij voorzien op dit moment de navolgende (maximale) kosten:

- De uren van het projectteam worden binnen OGZ gemaakt: ca. 1700. uur = ~1 fte
- Vormgeving communicabel eindproduct/vernieuwende Uitvoeringsnota Grondbeleid: intern

Op dit moment voorzien we geen externe advieskosten. Als dit verandert komen we in het PO terug voor een aanvraag.

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Sun 2/16/2025 1:16:26 PM
Subject: Eerste opzet sheets impactanalyse tbv PO SANE
Received: Sun 2/16/2025 1:16:32 PM
[20250216 Impactanalyse.pptx](#)

Hoi allen,

Bijgevoegd eerste opzet. Vooral bij economie nog wel wat vragen (geel gearceerd), daarom 5.1.2e en 5.1.2e (2x) ook even meegenomen. Daarnaast ontbreekt landbouw nog, daarom 5.1.2e en 5.1.2e ook even meegenomen.

Ik heb nu geen concrete projecten in de sheets genoemd vanwege gevoeligheid met WOO verzoeken of zien jullie dit anders?

Ik kan vanavond laat pas weer verder.

 [20250216 Impactanalyse.pptx](#)

Ik heb een link gemaakt en iedereen toegang gegeven maar lukt dat niet dan heb ik daarvoor het document ook als bijlage toegevoegd.

5.1.2e
5.1.2e

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE)

Impactanalyse ZH n.a.v.
gerechtelijke stikstofuitspraken

17-02-2025

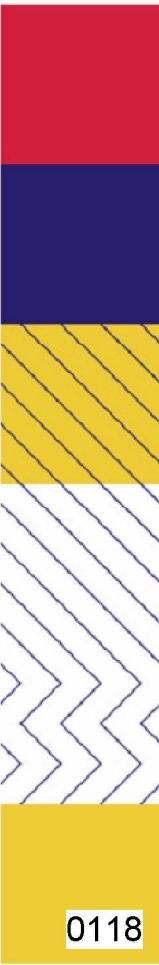

Woningbouw (1)

T/m 2032 zijn er 248.000 woningen in de planning. Daarvan nu 40.000 woningen in aanbouw of met bouwvergunning.

De inschatting is dat de aanleg van **circa 75.000 tot 100.000 woningen** in gevaar is gekomen. Dit zijn plannen die vermoedelijk vergunningplichtig zijn waarbij a.g.v. de stikstofuitspraken het zeer de vraag is of die vergunning nog verleend kan worden.

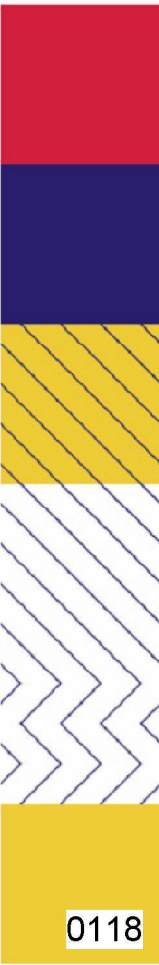
De uitspraken hebben met name impact op plannen dicht bij N2000 gebieden in de gemeenten Den Haag en Westland en bij de grote woningbouwprojecten verder van de natuurgebieden gebieden liggen.

Woningbouw (2)

Conclusie voorgaande sheet is gebaseerd op de volgende cijfers

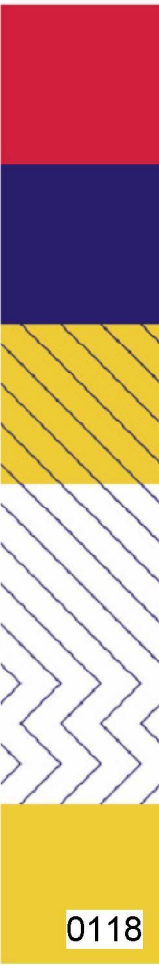
- Plannen met meer dan 1.000 woningen: totaal 36 plannen met 73.071 woningen. O.b.v. berekeningen is de inschatting dat circa 50.000 woningen in de gevarenzone zitten
- Plannen met 200 tot 1.000 woningen: totaal ca. 300 plannen met 115.000 woningen. O.b.v. berekeningen is de inschatting dat circa 33.000 woningen in de gevarenzone zitten
- Plannen met 50 tot 200 woningen binnen 5 km van natura 2000: totaal 660 plannen, met name Den Haag en Westland, dan ca. 5.000 woningen met depositie zonder omgevingsplan

Energie(transitie)

De aanleg van de volgende projecten is in gevaar gekomen:

- pMIEK concrete projecten: 6 grote projecten met verschillende deelprojecten
- pMIEK verkenningsprojecten: 6 projecten
- Liander 50 kV stations: 4 projecten (in Bollenstreek)
- Warmtetransitie: WarmtelinQ en locaties in Westland, Den Haag, Drechtsteden, Gorinchem, Delft, Rotterdamse regio, Oostland. Daarnaast zijn er ook 10 verkenningsprojecten.
- Wind op land: 7 concrete projecten in planvormingsfase, 3 vergund door gemeente maar met lopend beroep bij RvS, 2 Repowering plannen
- Zon op land: stikstofdepositie in aanlegfase. Voornamelijk zonneparken. 5 projecten in planfase, 6 locaties met lokale initiatieven (gemeente en/of initiatiefnemer)

Haven Industrieel Complex

Enquête Deltalinqs (o.b.v.60 bedrijven):

- 76% van de bedrijven een project in voorbereiding heeft waarvoor nu geen vergunning mogelijk is vanwege de uitspraken inzake intern salderen
- 71% geeft aan dat de beslissers in hun bedrijf hebben laten weten dat investeringen in Rotterdam in gevaar zijn (vooral door de stapeling van problemen rond stikstof, energieprijzen en netcongestie)
- Voor meer dan 7 mld aan gerealiseerde en in uitvoering zijnde projecten worden geraakt door de vergunningplicht met terugwerkende kracht
- Voor nog eens 11,4 mld aan plannen worden geconfronteerd met vergunningproblemen nu intern salderen niet zonder meer mogelijk is.
- Opmerking 5.1.2e hebben we alleen de resultaten van de enquête van Deltalinqs? We kunnen daar zelf toch ook wel iets aan toevoegen bijvoorbeeld concrete projecten en iets over de HIC-stikstofbank?

Bedrijventerreinen

De volgende projecten zijn in gevaar gekomen:

- 900 hectare aan 'zachte' plannen die op de 3 hectare kaart staan en voor 2030 gerealiseerd moeten worden Opmerking 5.1.2e zijn die 900 hectare alle zachte plannen of is dit de inschatting van het deel dat in gevaar is gekomen?
- Alle 'harde' plannen zijn in principe opgenomen in gemeentelijke bestemmings- Omgevingsplannen en veelal in voorbereiding/ontwikkeling. Indien hier nog vergunningaanvragen lopen kunnen deze plannen in gevaar komen als ze binnen 25 km van een Natura2000 gebied liggen Opmerking 5.1.2e hoeveel plannen zijn dit dan?
- Er zijn meerdere bedrijventerreinen die (nog) niet volledig zijn ontwikkeld. Door de huidige stikstofproblematiek zijn er mogelijk knelpunten bij het invullen van de onbenutte capaciteit van bedrijventerreinen. Opmerking 5.1.2e bij welke en/of hoeveel van deze terreinen verwachten wij dan problemen?

Glastuinbouw

Binnen de provincie Zuid-Holland zijn veel bedrijven met glastuinbouw gevestigd. De voorziening in de energiebehoefte van de glastuinbouw (voor verwarming, elektriciteit en CO₂-productie) is voor 78% afhankelijk van het direct verbruik van aardgas (SWECO, 2021). Dit gasverbruik gaat gepaard met een emissie van stikstofoxiden (NO_x). Ook tijdens vervanging van warmtekrachtkoppelingen komt Nox vrij. Dit kan ook problemen geven.

Het zwaartepunt van depositiebijdragen op Natura 2000-gebieden is gelegen in de kustgebieden nabij het Westland (m.n. Solleveld & Kapittelduinen).

Opmerking **5.1.2e** kan er niet iets meer concreet gezegd worden over welke tuinbouwgebieden nu worden geraakt en/of bijvoorbeeld om hoeveel hectare het dan gaat?

Mobiliteit

Mobiliteit -> Er zijn 58 verschillende wegbeheerders, het gaat om enkele honderden projecten in totaal. Er is geen sluitende inventarisatie maar wel het inzicht dat de volgende projecten in ZH in gevaar zijn gekomen door de uitspraken:

- 11 MIRT projecten
- 2 provinciale projecten
- Vele wegenprojecten van gemeenten, waterschappen en Havenbedrijf
- Daarnaast zijn er 4 rijksprojecten die al stil lagen a.g.v. de stikstofproblematiek

ZH-PLG

De volgende projecten waarbij in de aanleg fase gebruik naar verwachting gebruik wordt gemaakt van (zware) machines met stikstofuitstoot tot gevolg zijn in gevaar gekomen:

- Aanleg groenblauwe dooraderingen (Alblasserwaard / Hoeksewaard / Midden Delfland)
- Uitbreiding bos (deltagebied verspreid / Midden Delfland)
- Inrichting van restveengebied Zuidplas
- Kwaliteitsverbeteringsprojecten binnen bestaande NNN gebieden (tenzij dit als beheer kan worden gezien)
- Realisatie Mientkooltuin (katwijk / wassenaar)
- Fieldlab groenehart, mogelijk enkele innovatie maatregelen (stalsystemen / anders)
- Aanleg waterinfiltratiesystemen Krimpenerwaard / Alblasserwaard

Waterveiligheid: versterking primaire waterkeringen

Bij versterkingsprojecten van primaire waterkeringen door waterschappen geldt dat dat er sprake kan zijn van tijdelijke stikstofdepositie tijdens de uitvoering. In totaal zijn er 5 nieuwe dijkversterkingsprojecten die nog in ontwikkeling zijn en mogelijk nog een vergunningaanvraag moeten doen.

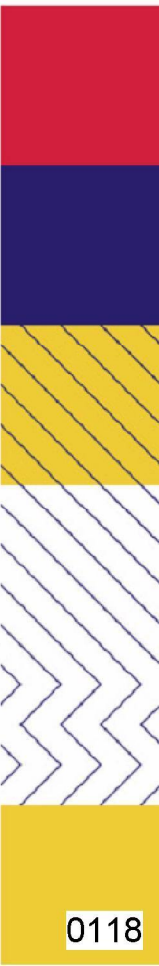
Verbreiding (hoofd)watergangen

Het project “Robuuste Doorvoerroute Krimpenerwaard” van Hoogheemraadschap Krimpenerwaard gaat over de verbreding van (hoofd)watergangen, voor de aanvoer van zoetwater vanuit de Lek richting de Hollandsche IJssel. Hier zal het voornamelijk gaan om tijdelijke stikstofdepositie tijdens de uitvoering.

Versterkingsprojecten van regionale keringen

Op de meeste versterkingsprojecten van regionale keringen hebben we geen zicht omdat deze zelfstandig door het waterschap worden uitgevoerd. Uitzondering zijn versterkingsprojecten waarbij het waterschap een projectbesluit neemt, zodat de provincie hiervoor goedkeuring moet geven. Bij deze projecten is voornamelijk de tijdelijke stikstofdepositie tijdens de uitvoering van belang. Bij project “Nieuwe Waarden” van Waterschap Rivierenland wordt een nieuw boezemgemaal/-gemaal gerealiseerd bij Hardinxveld. Er is zeer beperkte stikstofdepositie op N2000. Uit de ecologische beoordeling volgt dat het gaat om een niet significant effect. Beoordeling ligt momenteel bij ODH.

Drinkwaterlocaties

Drinkwaterbedrijven Dunea en Oasis zoeken beiden naar nieuwe productielocaties. De beoogde locaties worden momenteel onderzocht en afgewogen. Vanwege de stikstofuitstoot op de stikstofgevoelige N2000 gebieden komen deze 2 projecten in gevaar door de stikstofuitspraken

Natuur

2 NNN projecten zijn gerealiseerd d.m.v. intern salderen, 1 moet nog gerealiseerd worden, dit leidt mogelijk tot problemen. Hetzelfde geldt voor grootschalige aanleg/inrichting weidevogelgebieden (aanlegfase)

PAS melders (1)

Voor PAS-melders, bedrijven die sinds de PAS-uitspraak van de Raad van State in 2019 buiten hun schuld in een illegale situatie verkeren en wachten op een oplossing van het Rijk, wordt een oplossing middels extern of intern salderen n.a.v. de Rendac-uitspraak (bij het uitblijven van een geborgd maatregelpakket) vrijwel onmogelijk.

PAS-melders hebben daardoor geen perspectief en kunnen (nog steeds) geen toekomstplannen maken: ze krijgen geen lening bij de bank en kunnen hun bedrijf niet overdragen of verkopen. Bovendien dreigt gedwongen handhaving door de provincie als bevoegd gezag, zeker nu de einddatum van het legalisatieprogramma voor PAS-melders bijna daar is (eind februari 2025) en actiegroep MOB heeft aangekondigd 'een tsunami aan handhavingsverzoeken' in te gaan dienen.

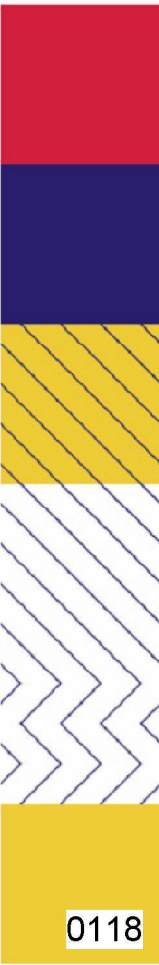
Het niet nakomen van de wettelijke verplichting van het Rijk om PAS-melders van een oplossing te voorzien zal bovendien leiden tot een teruglopend vertrouwen in de overheid en minder bereidheid bij partijen in gebieden om afspraken te maken.

PAS melders (2)

Impact in cijfers

- 16 PAS-melders hebben eerder bericht gekregen dat zij geen depositieruimte nodig hebben. Mogelijk hebben zij intern gesaldeerd en zijn zij na de Rendac-uitspraak alsnog vergunningplichtig.
- 187 bedrijven in Zuid-Holland hebben zich aangemeld voor het legalisatieprogramma PAS-melders.
 - Van 80 PAS-melders is vastgesteld dat zij in aanmerking komen voor legalisatie en een oplossing nodig hebben (die door de Rendac-uitspraak nog verder weg is). Dat aantal kan na verdere beoordeling van aanmeldingen oplopen tot maximaal 124.
 - Van de 187 PAS-melders die zich hebben aangemeld voor legalisatie gaat het in ongeveer 85% van de gevallen om veehouderijen en in 15% om andere sectoren (voornamelijk industrie in het havengebied).
 - In alle gebieden zijn PAS-melders te vinden, grote concentraties bevinden zich in de Alblasserwaard, Krimpenerwaard, Nieuwkoopse Plassen, Groene-Hart Noord en Midden-Delfland.

Landbouw

?? Nog niets aangeleverd!

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
Cc: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Fri 2/14/2025 3:14:22 PM
Subject: CONCEPT Wekelijkse terugblik op de Samenwerkende Aanpak Natuur en Economie (SANE) Week 7
Received: Fri 2/14/2025 3:14:00 PM

[Organisatie SANE.docx](#)

[Hoop gloort voor duizenden boeren en bouwprojecten rigide stikstofnorm wordt opgehoogd Binnenland Telegraaf.nl.pdf](#)

Ha 5.1.2e,

Zou je even kunnen meelezen met de onderstaande mail, is dit hoe je het voor je zag? Ik heb nog niks over de sectortafel erin gezet aangezien dat verslag nog niet is toegevoegd, of is dat niet zo gevoelig (bijv. binnen 6 weken een plan, wat Mariette daar zei)?

Ha allen,

Bij deze de eerste wekelijkse terugblik op de Samenwerkende Aanpak Natuur en Economie (SANE). Dit initiatief is gestart door GS na de uitspraken van Rendac en Greenpeace, die grote gevolgen hebben voor Zuid-Holland en Nederland.

Ik zal deze mail wekelijks versturen om jullie op de hoogte te houden. Ken je een collega die deze mail ook wil ontvangen? Laat het weten, dan voeg ik die toe aan de mailinglijst.

PO Coördinerend Stikstof

- Gedeputeerden Van Leeuwen, Rijkaart en Potjer namen deel.
- Dit was het eerste PO in deze vorm, met deelname van zowel Team Stikstof als het coördinerend kernteam stikstof (in de pers benoemd als "het crisisteam").
- Besloten is dat **alle communicatie rondom stikstof via dit PO loopt**.
- Er komt een **belronde bij de sectortafel stikstof** over de brieven van het 'Versnellingsplan' (initiatief van Bouwend Nederland, Natuurmonumenten, Natuur en Milieufederatie, VNO-NCW en MKB Nederland). Doel: gezamenlijke optrekken richting het Rijk.
- Overzicht van de organisatorische structuur is toegevoegd (gemaakt door 5.1.2e [redacted]).

PO SANE

- Nieuw PO met alle gedeputeerden voorafgaand aan GS op dinsdag.
- Besproken is of en wanneer er een gesprek plaatsvindt met PM Schoof, voorzitter van de ministeriële commissie.
- Gedeputeerde van Leeuwen heeft GS bijgepraat over de stand van zaken.

GS-terugkoppeling

- Dinsdagmiddag vond in de evenementenzaal de collegebrede **aanpak Stikstof-sessie** plaats.
- Gedeputeerde Van Leeuwen en 5.1.2e [redacted] hebben de urgentie van het stikstofprobleem geschetst.
- Een **verdiepende inhoudelijke sessie** door Team Stikstof volgt komende dinsdag.

Statencommissie LG

- Woensdag vond de **Statencommissie LG** plaats.
- Naast diverse brieven over het ZH-PLG lag er een GS-brief over de uitspraken ter bespreking.
- De Staten hebben vooraf massaal gereageerd, met twee technische sessies over ZH-PLG en stikstof.
- Toch kwamen er nog veel technische vragen en was de discussie in de commissie levendig.
- **BBB stelde voor een symposium over stikstof te organiseren** → 5.1.2e [redacted] nagevraagd bij 5.1.2e [redacted] wat hierover in PS is besloten.

Impactanalyse en lobbyboodschap

- Het kernteam werkt aan de **impactanalyse**.
- Verschillende werkvelden (Water, Mobiliteit, Wonen, etc.) zijn betrokken, zie bijlage voor overzicht.
- Tweede sessie met deze groepen is vandaag gehouden.

327198 Impactanalyse is input voor de **lobbyboodschap en communicatie**.

0119

- Einddoel: een **'praatplaat'** als basis voor o.a. een consistente lobby richting het Rijk over het geborgde maatregelenpakket.

Handelingsperspectief

- GS werkt het eigen handelingsperspectief verder uit.
- Hoofdzak: het Rijk moet komen met een **geborgd maatregelenpakket** dat stikstofreductie en natuurherstel realiseert.
- Verdere informatie hierover volgt komende week.

Kamerbrieven

- Vandaag verschijnt een **Kamerbrief van ±10 pagina's** over de ministeriële commissie en de uitwerking van de sporen.
- Er komt een **brief over de bedrijfsspecifieke doelen**.
- Wiersma staat in de krant met het voornemen om een **rekenkundige ondergrens te bepalen** en deze naar de Raad van State te sturen → zie bijlage.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e

E: 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Fri 2/14/2025 2:35:40 PM
Subject: FW: Verzoek commentaar concept verslag PO SANE 11 februari
Received: Fri 2/14/2025 2:39:23 PM
[Verslagacties SANE 20250211.docx](#)

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2025 15:25
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek commentaar concept verslag PO SANE 11 februari

Hoi 5.1.2e [redacted],

Zie hierbij mijn opmerkingen. Hopelijk heb je er iets aan!

Groet,

5.1.2e [redacted]

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2025 15:11
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
Onderwerp: Verzoek commentaar concept verslag PO SANE 11 februari

Hi 5.1.2e [redacted],

Zou je bijgevoegd verslag willen becommentariëren en morgen naar mij terug willen sturen? Dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

Domein Water, Klimaat, Natuur en Landbouw

5.1.2e [redacted]

T 5.1.2e [redacted]
M 5.1.2e [redacted]
E 5.1.2e [redacted]@pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e [redacted]

Krachtig Zuid-Holland.

Do you really need to print this e-mail?

Verslag

Contact

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e @pzh.nl

Vergadering van

PO SANE (Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie)

Vergaderdatum

11 februari 2025

8.30 – 9.15 uur

Ons kenmerk

Aanwezig

Mariëtte van Leeuwen (voorzitter), Anne Koning, Frank Rijkaart, Meindert Stolk, Arne Weverling, Berend Potjer (later aangesloten), Frederik Zevenbergen (later aangesloten)

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

(Notulen),

Afwezig

Wouter Kolff, Marcel van Bijnen

1. Opening, agenda en mededelingen

5.1.2e licht het doel van dit PO toe: Informeren, beeldvormen, afstemmen, koers bepalen voor Zuid-Hollandse maatregelen en de lobbyinzet. Er wordt gesproken over de frequentie van het overleg. Dit is later in de GS-vergadering concreter besproken. Afgesproken wordt een frequentie van het overleg vooralsnog één keer per twee weken een PO met een duur van 45 minuten (dinsdagochtend 08:45 – 09:30 uur). In de andere weken wordt een GS-bespreking gehouden (dinsdagochtend 09:00 – 09:30 uur).

2. Presentatie Istand van zaken

Mw. Van Leeuwen licht de presentatie toe. Eerder is gesproken over de impact van de Greenpeace en de Rendac uitspraken. De impact van de Rendac uitspraak is beduidend groter. Samen met ODH wordt nu gekeken wat de precieze impact is, daarover weten we volgende week meer.

Sheet 2.

Wat is anders sinds 18 december 2024? Dat intern salderen zoals we nu hebben gedaan, niet meer kan en dat dit tevens met terugwerkende kracht vanaf 2020 moeten herstellen. Hierop hoeft tot 2030 niet gehandhaafd te worden. We hebben een beperkt beeld van wat achteraf gezien vergunningplichtig geweest wat we niet hebben verplicht. Om uit deze situatie te komen moet er een geborgd maatregelen pakket komen. Hiervoor hebben we absoluut het Rijk nodig en het zou fijn zijn als de andere provincies ook één lijn hanteren in een geborgd maatregelenpakket. Het is geen zekerheid dat vergunningverlening weer mogelijk wordt als de stikstofdepositie daalt door het maatregelenpakket. Uitstoot in een gebied is iets heel anders dan depositie in een gebied. Verder wordt oa besproken: een dalende trend van stikstofdepositie moet kunnen worden vastgesteld voordat vergunningverlening weer kan worden toegestaan door de rechtbank, het is de vraag hoe rechters hiermee omgaan, onderscheid tussen NOx en mn NH3, het effect van het gebruik van AERIUS op

vergunningverlening, rekening houden met het opnemen van tekst maatregelen en participatie/verordening.

Sheet 3.

ODH heeft een eerste indicatie gegeven heeft volgende week oa een beter beeld van de impact op lopende aanvragen. Mw. Koning geeft aan rekening te houden met gegevens en cijfers ivm privacywet en mogelijke Woo opvraagbaarheid. 5.1.2e geeft aan dat ODH niet actief gaat lopen op de vergunning, het is aan de bedrijven om gegevens aan te leveren en een natuurvergunning aan te vragen. Dit is anders dan PAS-melders. Dhr. Stolk stelt voor om voor nu de ODH te vragen om een plan op te stellen hoe ze hiermee om willen gaan komende jaren, dan kan daarover gesproken worden. Daarnaast vraagt de heer Stolk of het mogelijk is om een inventarisatie te maken van potentiële maatregelen en de bijbehorende instrumenten. Als voor bepaalde instrumenten een vraag van de provincie aan het Rijk nodig is, moeten we dat overzicht op korte termijn gereed hebben

Sheet 4 t/m 7 worden doorgenomen.

Sheet 8 en 9.

In Nederland is een emissieplafond voor NOx (industrie) dat werkt anders dan voor NH3. Mw. Koning geeft aan dat Gelderland bezig is met zonering. 5.1.2e geeft aan dat er contact is met Gelderland maar wij denken dat een zonering zoals Gelderland het nu insteekt juridisch niet kan. Wordt vervolgd.

Verder wordt besproken: stoppers -stoppen is echt stoppen- goed nadenken bij opkopen boerenland want we mogen nu niet slopen. Het aanscherpen vergunningen kan worden toegevoegd als nieuwe maatregel. Het uitvoeren van maatregelen kost vaak veel geld en tijd, we doen al heel veel. Toepassen ADC-toets kan worden toegevoegd aan de lijst.

Dhr. Stolk stelt voor na te denken over het vragen aan het Rijk of er instrumenten zijn die we zouden wil hebben maar er -nog- niet zijn.

De presentatie wordt nagezonden (is inmiddels gebeurd door 5.1.2e op 11-02-2025).

3. Bespreekpunten

a. Brief VNO/NCW

Mw. Van Leeuwen licht toe. Opvallend aan de brief is dat men kiest voor een politieke lijn en legt een verzoek neer bij Provinciale Staten en niet bij Gedeputeerden Staten de provincie. Afgesproken wordt dat mw. Van Leeuwen VNO NCW West (5.1.2e) morgen hierover belt (inmiddels gebeurd)

b. Plenaire terugkoppeling aan organisatie

Mw. Van Leeuwen licht toe. De terugkoppeling is gelijk met het overleg PO ZH-PLG. Onderwerp wordt verder besproken.

c. Afstemmen boodschappen aan partners en media

Mw. Van Leeuwen licht toe en geeft de laatste stand van zaken. 5.1.2e vult aan met het verzoek om te melden zodra gedeputeerden benadert worden m.b.t. Stikstofvraagstukken en de woordvoerders af te laten stemmen met 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e.

d. Aankondigen lid GS-brief over doorgeleiding Kamerbrief aan PS

5.1.2e geeft aan dat de Kamerbrief eind van de week met een lid GS-brief de deur uit gaat.

e. Op welke termijn gesprek met minister-president?

Mw. Van Leeuwen geeft aan de partij gevraagd te hebben om een goed verhaal voor te bereiden voor als de minister-president komt.

Dhr. Zevenbergen geeft aan contact te hebben gehad met INW, 5.1.2e Hij heeft verzocht om te komen met een visuele input voor minister van Verkeer en Waterstaat in de commissie. 5.1.2e geeft aan dat het kernteam bezig is met het maken van een praatplaat en om in de week na de voorjaarsvakantie een gesprek te hebben met 5.1.2e

5.1.2e Onderwerp wordt verder besproken.

Openstaande actiepunten

Datum	Onderwerp	Omschrijving en deadline	Actiehouder
11/2	Uitzoeken specificatie vergunningen	Team Stikstof zoekt in overleg met ODH uit wat de namen zijn van de bedrijven die geraakt worden door positieve weigeringen, waaronder de woningbouw / agrarisch / industrieel / overig. Vóór 18 februari.	Team stikstof
11/2		Inventarisatie instrumentarium bij maatregelen	Team Stikstof

To: 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 2/14/2025 12:24:19 PM
Subject: RE: Plenair moment BIT (wekelijks)
Received: Fri 2/14/2025 12:24:00 PM

Hoi 5.1.2e,

Ik reageer even via de mail. Allereerst, wat fijn dat je dit nu zo doet voor de OER!!

Voor de aanpak drukfactoren zit ik nog een beetje te stoeien met de tabel, dat komt door het volgende. Voor de teksten van de internetconsultatie hebben we aangegeven dat er voor de aanpak drukfactoren hooguit een tekst komt in de **omgevingsvisie**. Aangezien het voor de herziening 2025 nu niet haalbaar is om al zones in te tekenen waar bepaalde beperkingen gelden. Daarnaast zou het goed kunnen zijn dat we met een getraptheid gaan werken, namelijk eerst o.b.v. vrijwilligheid en mocht dat niet genoeg helpen dan ook beperkingen invoeren.

Tegelijkertijd staat bovenstaande niet zo omschreven in de conceptteksten van de OER en zou ik in de OER wel graag willen toetsen wat de effecten zijn als we het doen o.b.v. (1) vrijwilligheid of (2) beperkingen. Nu zie ik in jouw analyse dat alle alternatieven voor de drukfactoren een negatief effect hebben voor de agro-economische effecten. Mijn verwachting is echter dat de zones o.b.v. vrijwilligheid juist een positief effect kunnen hebben, omdat boeren dan gebruik kunnen maken van subsidies om te verduurzamen/vergroenen. Maar ik besef me dat je dat nu nog niet uit de teksten kan opmaken..

Laten we het er dinsdag in het plenaire moment even uitgebreid over hebben! Maar dan heb je al een eerste reactie ??

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 11 februari 2025 17:33
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Plenair moment BIT (wekelijks)

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Vanmorgen stuurde ik jullie bijgaande. Aanleiding hiervoor is het feit dat ik aan de lat sta voor de agro-economische effecten van de ZH-PLG alternatieven.

Helaas was de aanwezigheid in het plenair moment vanmorgen onvoldoende om hier over te spreken met jullie.

Ik vraag jullie vieren daarom via deze weg om, voor je eigen thema aan te geven of jullie mijn analyse per thema in de **kolommen C tm H** delen. Jullie namen staan in Kolom I opgenomen.
Als jullie mijn analyse delen, stelt ik op basis van bijgaande voor dat:

1. Wij voor alle varianten van verhogen grondwaterstand én emissieplafond ammoniak niet rekenen aan agro-economische effecten. Die zijn er namelijk niet. We werken voor deze varianten (zwarte regels in bijgaande) immers alleen maar toe naar aanpassing in Omgevingsvisie- en programma en gaan uit van vrijwilligheid o.b.v. maximaal kostenneutrale vergoedingen. Verwachting is dat vrijwilligheid alleen maar leidt tot instappers (bedrijven die in beweging komen) als ze dit kostenneutraal doen. Als je middelen niet stapelt, zijn eco-systeemdiensten (vernatting, weidevogels) geen verdienmodel. Een positief agro-economische effect is derhalve niet plausibel. Tenzij 5.1.2e verwacht dat boeren met actieve WIS ineens een maai-snedes extra gaan realiseren omdat ze het land in maart actief draineren/leegtrekken. Maar dat lijkt me niet de bedoeling.
2. Jullie voor **de rode en groene** regels in de bijlage heel scherp de fysieke implicaties (welke gebieden, welke beperkingen en verboden) en de te stapelen vergoedingen in beeld brengen. Anders kunnen wij onmogelijk bepalen wat de economische impact is op bedrijven en voor hoeveel bedrijven deze impact van toepassing is.

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

Rollende Stikstof agenda PO / BCO / IPO

Week overleg		Week 8 (17 feb – 21 jan)	Week 9 (24 feb – 28 feb)	Week 10 (3 mrt – 7 mrt)	Week 11 (10 mrt – 14 mrt)
PO		17 feb PO Coördinerend Stikstof 18 feb PO SANE	Voorjaarsvakantie -geen PO-	3 mrt PO Coördinerend Stikstof	10 mrt PO Coördinerend Stikstof 11 mrt PO SANE
GS					
PS					
IPO	BC/BAC TLG				
	BO				13 mrt IPO bestuur
Overig		18 feb ontbijtsessie stikstof			

Week overleg		Week 12 (17 mrt – 21 mrt)	Week 13 (24 mrt – 28 mrt)	Week 14 (31 mrt – 4 apr)	Week 15 (7 apr – 11 apr)
PO		17 mrt PO Coördinerend Stikstof	24 mrt PO Coördinerend Stikstof 25 mrt PO SANE	31 mrt PO Coördinerend Stikstof	7 apr PO Coördinerend Stikstof 8 apr PO SANE
GS					
PS		19 mrt Cie LG	26 mrt technische sessie -onder voorbehoud-		
IPO	BC/BAC TLG		27 mrt BAC LG		
	BO				
Overig					

Week overleg		Week 16 (14 apr – 18 apr)	Week 17 (21 apr – 25 apr)	Week 18 (28 apr – 2 mei)	Week 19 (5 mei – 9 mei)
PO		14 apr PO Coördinerend Stikstof	21 apr 2 ^e paasdag -geen PO- 22 apr PO SANE	28 apr PO Coördinerend Stikstof 29 apr PO SANE	Meireces -Geen PO-
GS					
PS		16 apr Cie LG	23 apr werkbezoek weidevogelgebied - weidevogelsafari		
IPO	BC/BAC TLG				
	BO	17 apr IPO bestuur			8 mei BAC LG
Overig					

Lange termijn planning

- BO Landelijk Gebied:

- BAC Landelijk Gebied:
- Statencommissie Landelijk Gebied:
- Meetnetwerk ammoniak
- Extern salderen + afroting 40%
- Intern salderen vergunningsplicht
- Vervolg stoppers

Politieke agenda

Regelingsnaam	Afkorting	Doelstelling	Doelgroep	Status	Financiering	Budget	Voorwaarden	Subsidiebedrag	Uitvoerende	Impact PZH
Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties	Lbv	Verminderen van stikstofuitstoot nabij Natura 2000-gebieden.	Veehouders met varkens, melkvee, kippen of kalkoenen.	Actief; aanvraagperiode liep van 3 juli 2020 tot 31 december 2023.	Rijksoverheid.	€1,102 miljard.	Locatie veroorzaakt significante stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden;	Productierechten: 100% marktwaarde. Waardeverlies: 100%	RVO.	Voor de Lbv-plus kwamen er slechts enkele in aanmerking in ZH.
Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting	Lbv-plus	Verminderen van stikstofuitstoot nabij Natura 2000-gebieden door middel	Veehouders met varkens, melkvee, kippen of kalkoenen met een stikstofvracht ≥2.500 mol per jaar.	Actief; verlengd tot en met 20 december 2024.	Rijksoverheid.	€1,82 miljard.	Locatie veroorzaakt een stikstofvracht van minimaal 2.500 mol per jaar; vrijwillige deelname.	Productierechten: 100% marktwaarde. Waardeverlies productiecapaciteit: 120% GVW.	RVO.	Voor de Lbv meer. In totaal hebben nu 6 bedrijven een aanvraag gedaan in ZH, zie ook: https://www.rvo.nl/onderwerpen/lbv-plus-actueel . Van RVO heeft grondzaken laatst een update gehad dat 4 daarvan al hebben getekend, we weten alleen niet welke van de 6 bedrijven dat zijn. We hebben geen indicatie gekregen van hoeveel bedrijven in aanmerking komen. Tot nu toe zijn er nog geen aanmeldingen.
Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties voor kleinere sectoren	Lbv-kleinere sectoren	Verminderen van stikstofuitstoot door beëindiging van specifieke veehouderijlocaties nabij Natura 2000-gebieden.	Veehouders met vleeskalveren, fokstieren, zoogkoeien, geiten, vleeseenden of konijnen.	Actief.	Rijksoverheid.	€50 miljoen.	Locatie veroorzaakt significante stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden of veroorzaakt een stikstofvracht van minimaal 2.500 mol per Een gemiddelde depositie van 2 mol in een straal van 10km	Subsidiebedragen vergelijkbaar met LBV, afhankelijk van sector en bedrijfstype.	RVO.	Er kwamen 9 bedrijven in aanmerking in ZH waarvan er geen een zich ingeschreven heeft.
Maatregel Gerichte Aankoop	MGA-1	Verminderen van stikstofuitstoot door gerichte aankoop van veehouderijen nabij Natura 2000-gebieden.	Veehouders nabij Natura 2000-gebieden.	Afgerond; liep tot 2023.	Provincies via een SPUK.	€100 miljoen (alleen de eerste tranche is uitgekeerd).	Locatie veroorzaakt significante stikstofemissie.	Vergoeding gebaseerd op marktwaarde inclusief eventuele aanvullende vergoedingen.	Provincies in samenwerking met RVO.	We hebben €7,04 miljoen via een SPUK gekregen. Daarvan verwachten wij een handvol bedrijven te kunnen opkopen
Regeling provinciale aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden (ook wel maatregel gerichte beëindiging)	RPGB (ook wel MGB)	Gerichte beëindiging van stikstofuitstoot door provinciale aankoop van veehouderijen.	Veehouders met significante stikstofuitstoot.	Gepubliceerd, implementatie bij provincies in uitvoering; opvolger van MGA-1	Provincies via een SPUK.	€140 miljoen (110 in eerste tranche).	Locatie veroorzaakt significante stikstofemissie.	Vergoeding vergelijkbaar met marktwaarde van het bedrijf op basis van taxatie. Gedeeltelijke beëindiging	Provincies in samenwerking met RVO.	We hebben €7,04 miljoen via een SPUK gekregen. Daarvan verwachten wij een handvol bedrijven te kunnen opkopen
Subsidieregeling warme sanering varkenshouderij	Srv	Reductie van geuroverlast en stikstofreductie.	De Srv was oorspronkelijk bedoeld voor varkenshouderijen die geuroverlast veroorzaken in de omgeving	Afgerond; liep tot 15 januari 2020.	Rijksoverheid.	€277,3 miljoen uitgegeven, budget was €155 miljoen	Locatie in aangewezen geuroverlastgebieden en een geurscore.	Productierechten: 100% marktwaarde. Waardeverlies productiecapaciteit: 65% GVW	RVO.	Geen mogelijke inschrijvers in ZH.
Brede beëindigingsregeling	BB-regeling	Verlichten van druk op de mestmarkt en waarschijnlijk een milieu-aspect vanwege staatssteunoverwegingen.	Onbekend	In voorbereiding, met openstelling gepland in 2025.	Rijksoverheid.	Voor deze regeling komt €1,25 miljard tot €2,5 miljard euro beschikbaar.	Onbekend, waarschijnlijk wel een milieuimpact-drempel vanwege staatssteun.	Onbekend	Waarschijnlijk RVO.	Onbekend: Streefdoelen van 10.000 tot 20.000 bedrijven die kunnen profiteren van deze regeling.
Regeling Provinciale Maatregelen PAS-melders 2024	RPMP	Oplossingen voor PAS-melders realiseren	PAS-melders die tevens veehouder zijn met significante stikstofuitstoot	1e en 2e tranche gesloten, 3e aanpak	Rijksoverheid.	€ 226,9 miljoen	Zie RPGB, daarnaast moet het gaan om PAS-melders.	Zie RPGB	RVO.	1e tranche toegekend: € 7,9 miljoen, 2e tranche aangevraagd € 3,84 miljoen, 3e tranche beschikbaar: maximaal € 4,615 miljoen, 4e tranche beschikbaar: maximaal € 3,98 miljoen.

OPLEGNOTITIE PORTEFEUILLEOVERLEG

Gedeputeerde(n)	Mariëtte van Leeuwen / Frank Rijkaart
Naam + datum portefeuilleoverleg	Coördinerend stikstof, 17 februari 2025

Onderwerp en/of opgave	Wvg (voorkeursrecht)		
Ambtelijk opdrachtnemer	5.1.2e 5.1.2e	Ambtelijk opdrachtgever	5.1.2e

Reden agendering in portefeuilleoverleg:	☒ Informeren en bespreken ☐ Ter besluitvorming (<i>Akkoord besluit/instemming koers gevraagd</i>)
Agendering in Gedeputeerde Staten:	☐ Conformstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>overeenkomstig bestaand beleid</i>) ☐ Besprekstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>beleidsrijk en/of bestuurlijke afstemming nodig</i>) ☒ Niet van toepassing
Provinciale Staten:	☐ Verzending ter informatie (<i>Bijv. (lid) GS-brief, behandelvoorstel motie</i>) ☐ Ter besluitvorming op ... (<i>Datum</i>) in commissie en op ... in Statenvergadering ☒ Niet van toepassing

1. DE KERN VAN HET VOORSTEL & BESLISPUNTEN

Eerste ophaal voor stoppende agrariers en (on)mogelijkheden rondom het voorkeursrecht (geregeld in de Omgevingswet; ex Wet voorkeursrecht Gemeenten)

2. KORTE VOORGESCHIEDENIS PROCES

Hierbij een kort initieel overzicht van de (on)mogelijkheden op basis waarvan we e.e.a. indien gewenst verder kunnen uitzoeken. Veronderstelling voor deze memo is dat we met stoppers agrariers bedoelen die hun bedrijfsvoering staken, waarbij de betrokken gronden agrarisch bestemd zijn.

Voorkeursrecht

Met het vestigen van een voorkeursrecht op grond van de Omgevingswet krijgt de overheid het eerste recht van koop op een onroerende zaak

De Omgevingswet staat net als de Wet voorkeursrecht gemeenten niet toe dat het voorkeursrecht wordt gevestigd op gronden met een agrarische functie.

Toelichting uit Handboek Omgevingswet

“De achterliggende gedachte is dat de overheid niet via het voorkeursrecht een instrument moet hebben waardoor zij kan beschikken over agrarische bedrijven of de structuur daarvan kan wijzigen. Daarvoor kan de overheid terugvallen op het instrumentarium voor de inrichting van landelijke gebieden of, desnoods en zo mogelijk, op het instrumentarium voor onteigening.”

Er is een ingewikkelde constructie op grond van artikel 9.1-1b Ow mogelijk op grond waarvan een voorkeursrecht kan worden gevestigd op gronden die in agrarisch gebruik zijn. Dat klinkt tegenstrijdig met het bovenstaande vandaar onderstaand voorbeeld:

“De provinciale omgevingsvisie kondigt aan dat een locatie die nu een agrarische functie heeft, in de

toekomst in het omgevingsplan een functie voor energieopwekking zal krijgen: een zonnepark. De omgevingsvisie denkt hier dus een nieuwe functie (zonnepark) aan een locatie toe. Ook dan kan een voorkeursrecht worden gevestigd op de locatie.”

De provinciale omgevingsvisie is waarschijnlijk niet mede met het oog op deze constructie opgesteld. [uitzoekpunt] Bovendien dient ook het omgevingsplan te worden gewijzigd. Als een gemeente dat niet vrijwillig doet dan moet dat weer via een projectbesluit. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van het project. Vooralsnog is nog niet duidelijk wat dit project zou moeten zijn.

Mocht PZH deze richting op willen slaan, dan vergt dat nogal wat uitzoekwerk en afstemming binnen de provincie.

Landinrichting

Landinrichting heeft als doel om de inrichting van het landelijk gebied te verbeteren in overeenstemming met de aan locaties toebedeelde functies. Landinrichting wordt gebruikt voor doelen op het gebied van landbouw, natuur, landschap, waterbeheer en recreatie.

GS kunnen een inrichtingsprogramma vaststellen om tot landinrichting over te kunnen overgaan. Landinrichting heeft betrekking op het landelijk gebied en heeft tot doel de inrichting hiervan te verbeteren. In het inrichtingsprogramma kunnen maatregelen en voorzieningen worden opgenomen, zoals de wijziging van het wegstelsel en de ontwikkeling, het herstel of juist het behoud van gebieden die belangrijk zijn vanuit een oogpunt van natuurbeheer of landschapsbehoud. Geregeld in de Wet inrichting landelijk gebied (WILG).

Onteigening

Een onteigeningsbeschikking is alleen mogelijk in het algemeen belang van de ontwikkeling, het beheer of het gebruik van de fysieke leefomgeving (onteigeningsbelang) is en als de onteigening noodzakelijk en urgent is. Een onteigeningsbelang wordt alleen aangenomen via een omgevingsplan, omgevingsvergunning Bopa of projectbesluit

In theorie is onteigening mogelijk maar de eerste vraag is of de provincie daartoe wil overgaan. Onteigening is ingrijpend en geen korte termijnwerk.

3. AANDACHTSPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER

4. GEVOLG VAN HET VOORSTEL

Nvt

5. EXTERNE SAMENWERKING

6. COMMUNICATIE

7. INTEGRALITEIT

8. COALITIEAKKOORD

Nvt

9. BIJGAAND(E) STUK(KEN)

Verslag

Contact

5.1.2e
5.1.2e 1.2
5.1.2e @pzh.nl

Vergadering van

PO Coördinerend Stikstof

Vergaderdatum

10 februari 2025

Ons kenmerk

Aanwezig

Frank Rijkaart, 5.1.2e, Mariëtte van Leeuwen, Berend Potjer, 5.1.2e, 5.1.2e (ODH), team Stikstof

Afwezig

Kopie aan

1. Opening, agenda en mededelingen

- 5.1.2e opent de vergadering en stelt voor om het onderwerp “terug- en vooruitkijken mbt coördinatie” aan de agenda toe te voegen en daarmee te beginnen.
- Terug- en vooruitkijken mbt coördinatie. 5.1.2e licht toe en geeft oa aan van belang in de 2 nieuwe PO's (PO Coördinerend Stikstof en PO SANE -Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie-): streng op inhoud, een strategie voor woordvoering en samen afstemmen. Opzet van het PO SANE is vergelijkbaar met de PO ZH-PLG met College-brede afstemming. Afhankelijk van het te bespreken onderwerp schuift eventueel de CdK aan. Besluiten worden ‘gewoon’ in GS genomen.
- 5.1.2e informeert aanwezigen over het stikstofdebat van 20 februari en daaromtrent. 5.1.2e geeft stelt voor om oa dit onderwerp komende donderdag verder te bespreken.

2. Verslag en openstaande acties van vorig PO

Er zijn geen opmerkingen op het verslag en actielijst van het PO stikstof van 3 februari.

3. Bespreekstukken

a. IPO en Rijk

Nabespreken BAC-LG 6 februari

Dhr. Rijkaart licht toe, oa: De PZH was de enige provincie die niet akkoord was. Verder zijn onze opmerkingen over Handhaving en PAS-melders aangekaart. Volgens het BAC moet de het handhavingsdeel meer worden gezien als prioriteringsbeleid. 5.1.2e geeft aan dat dat prima is, maar dat dat niet was aangegeven in de stukken.

b. Stikstofprogramma

3b1. Regelingen provinciale maatregelen PAS-melders

5.1.2e licht toe. Onderwerp wordt besproken. Team stikstof gaat na hoe zonering bij de provincie Gelderland wordt ingestoken.

3b2. Voorbereiding PO SANE.

5.1.2e licht toe, morgen worden mn de consequenties Rendac uitspraak voor Zuid-Holland gepresenteerd en besproken adhv een presentatie, inhoudelijk hebben we een beeld, volgende week de cijfers. Onderwerp wordt verder besproken.

3b3. Beantwoording statenvragen 4188 VVD

Mw. Van Leeuwen geeft aan dat de beantwoording heel netjes is, ziet er goed uit. Op verzoek van Dhr. Potjer wordt de tekst mbt bestuurlijke afspraken tov natuurlijke/ecologische afwegingen beter in balans gebracht.

3b4. Voorbereiding sectortafel overleg 13 feb

5.1.2e licht toe. Sectortafelleden (VNO-NCW West, Bouwend Nederland, Havenbedrijf Rotterdam, Deltalinqs, Natuurmonumenten en de Natuur- en Milieufederatie Zuid- Holland) sturen een gezamenlijke brief aan PS met de boodschap dat de provincie nu verantwoordelijkheid moet nemen. 5.1.2e geeft aan dat de druk op het havenbedrijf toeneemt maar dat wij als provincie niet alleen aan een oplossing kunnen werken, daarvoor hebben we ook de sectoren en het Rijk nodig. 5.1.2e 5.1.2e geeft aan dat er iets aan de beeldvorming/framing gedaan moet worden. Mw. Van Leeuwen stelt voor de sectoren te bellen en aan te geven dat deze werkwijze geen oplossing is.

- c. *Vergunningverlening*
Geen opmerkingen.

4. **Ter kennisname stukken**
Geen opmerkingen.

5. **Rollende agenda**
a. Stikstof agenda komende weken
Geen opmerkingen.

6. **Voorbereiding op**
a. *Provinciale Staten en Commissievergaderingen*
Geen opmerkingen.
b. *Bestuurlijke overleggen*
Geen opmerkingen.
c. *Werkbezoeken*

Terugkoppeling werkbezoek RIVM 6 feb

Dhr. Rijkaart licht toe, oa dat het een goed werkbezoek was, op onderwerpen de diepte ingegaan en uiteindelijk toch weer tijd tekort. 5.1.2e geeft aan dat RIVM ook heeft laten weten tevreden te zijn over het werkbezoek. Dhr. Rijkaart heeft aan RIVM eea meegegeven over communicatie en de werkbezoeken van de provincies aan RIVM.

- d. *PO ZH-PLG*
Geen opmerkingen.

7. **Rondvraag**
• 5.1.2e deelt mee dat komende zondag bij de BBB met alle provincies samen gekeken wordt wat we kunnen en vragen te inventariseren aan de minister.

Openstaande actiepunten

Datum	Onderwerp	Omschrijving en deadline	Actiehouder
13 mei	Casus Renure	Bij team Landbouw navragen over de casus Renure.	5.1.2e
13 mei	Uitspoeling in natuurgebieden vs landbouwgronden	Informatie en context opvragen bij RIVM – weinig verdere informatie bekend. 26/8 Actie afgerond	5.1.2e
3 juni	Pilot aanpassing derogatienorm	Met team Landbouw bekijken of een pilot haalbaar/wenselijk is.	5.1.2e
11 sept	Communicatie mbt vrijgekomen financiële middelen PAS-melders	Begin oktober communicatie bespreken over vrijgekomen financiële middelen PAS-melders. Tegen die tijd hebben we waarschijnlijk een beeld van het effect van de regelingen.	5.1.2e

Reminders

Datum	Onderwerp	Omschrijving en deadline	Actiehouder
	Magnesiumchloride Onderzoek in de gaten houden	Onderzoek gepresenteerd op PO, teruggekoppeld door Frank aan 5.1.2e. Update wanneer onderzoek WUR bekend is.	5.1.2e
	5.1.2e uitnodiging sturen voor een gesprek over zijn onderzoek	Voorzien voor Q3-4	5.1.2e
	PAS-melder voortgangsbrief	Verstuurd in juni 2024. Nieuwe update mogelijk wenselijk voordat termijn legalisatieprogramma is verstreken (en afhankelijk van de boodschap niet direct voor de kerst).	5.1.2e
	Proef/pilot directe benadering PAS-melders	Hangt ook samen met aangekondigde maatwerkaanpak Rijk. Wordt teruggekoppeld op PO wanneer er meer informatie is.	5.1.2e
	Toekomst LG - 1% organische stof aan bodem = 10% vochtopname	Memo verstuurd aan 5.1.2e per mail aan begin reces.	5.1.2e
	RMV Beurs 28 november	Gorinchem. Samen met team landbouw regelen dat we gaan.	

	verkenning naar mogelijkheden mestwetgeving en uitwisseling mest tussen vee- en akkerbouwbedrijven	Samen met team Landbouw / 5.1.2e	
	Amendement SGP 821 'Geen lege handen voor de landbouw'	2 miljoen beschikbaar (structureel?). Mogelijk in te zetten voor PAS-melders en interimmers.	5.1.2e - landbouw
	Organiseren sessie monitoring staat van de natuur met 5.1.2e	Te organiseren na de sessie met 5.1.2e	

From: 5.1.2e
Sent: Fri 2/14/2025 10:50:58 AM
Subject: Stukken tbv PO Coördinerend Stikstof van maandag 17 februari 2025
Received: Fri 2/14/2025 10:55:23 AM
[0 nieuwe Agenda PO Coördinerend Stikstof 20250217.docx](#)

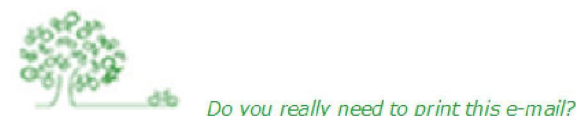
Bijgevoegd de -nieuwe- agenda (incl voorgaande nazending) tbv het PO Coördinerend Stikstof van 17 februari (08.30 - 09.45 uur). Alle stukken staan in iBABS en iDMS. Mogelijk volgt later vandaag nog een nazending tbv agendapunt 3b1.

5.1.2e

Domein Water, Klimaat, Natuur en Landbouw
Bureau Groen

Krachtig Zuid-Holland.

Stikstof

Contact

5.1.2e

5.1.2e @pzh.nl

Vergaderplaats

C3 - Maliezaal/ [Teams link naar de vergadering](#)

Vergaderdatum en -tijdstip

17 februari 2025 / 08.30 – 09.45 uur

Bijlagen

Aan

M. van Leeuwen, F. Rijkaart (portefeuillehouder), B. Potjer

CC

5.1.2e (Bestuursadviseur), 5.1.2e (woordvoerder),

5.1.2e (management assistent), 5.1.2e

5.1.2e (AON), 5.1.2e (AOG), 5.1.2e

(domeindirecteur), 5.1.2e (ODH), Programmateam Stikstof

Onderwerp

PO Coördinerend Stikstof

1. Opening, agenda en mededelingen (08.30 uur -)
 - Voorbereidingen ontbijtsessie 18 feb (5.1.2e)
2. Verslag en openstaande acties van
 - a. Verslag vorig PO Coördinerend Stikstof 10 februari 2025 [bijlage 2a1-1]
3. Besprekstukken (- 08.40 uur)
 - a. IPO en Rijk

b. Stikstofprogramma

	Onderwerp	Ambtelijk Opdracht nemer (AON)	Ambtelijk Opdracht gever (AOG)	Samenvatting	Tijd	Bijlagen
3b1	Kamerbrief / update MP Schoof	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. Verwachting is dat vrijdag 14 feb een brief vanuit het Kabinet wordt verstuurd. -NAZENDING-	Ca 6 mins	3b1-1 tm
3b2	Voorbereiding overleg MP Schoof	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. Voorbereiding overleg medio maart. Oa belangrijke stakeholders er bij of niet?	Ca 6 mins	nee
3b3	Inzet team Stikstof	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking. Op hoofdlijnen bespreken inzet van team Stikstof op de onderdelen Emissieplafond, overgangsgebieden, Stoppers (bandbreedte) en Impact voor PZH	Ca 6 mins	nee
3b4	Terugkoppeling WVG (Wet Voorkeursrecht Gemeenten) (5.1.2e)	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking.	Ca 6 mins	3b4-1
3b5	Initiatiefwet CDA, PvdA/GL en CU voor 5 miljard voor landbouw uit Klimaatfonds (5.1.2e)			Motie uit de eerste Kamer, ter bespreking.	Ca 6 mins	3b5-1
3b6	Terugkoppeling Sectortafel overleg 13 feb. (5.1.2e)	5.1.2e	5.1.2e	Mondelinge toelichting	Ca 6 mins	nee
3b7	Overzicht beëindigings regelingen (5.1.2e)	5.1.2e	5.1.2e	Ter bespreking.	Ca 6 mins	3b7-1

c. Vergunningverlening

Impact Rendac uitspraak (5.1.2e)

Ter bespreking [bijlage 3c-1]

4. Ter kennisname stukken (9.30 uur -)
-
5. Rollende agenda
 - a. Stikstof agenda komende weken 5.1.2e
[bijlage 5a-1]
6. Voorbereiding op
 - a. *Provinciale Staten en Commissievergaderingen*
 1. Terugkoppeling Commissie LG 12 feb 5.1.2e
Ter bespreking [Mondelinge toelichting]
 2. Voorbereiding PS-vergadering 5 maart 5.1.2e
Ter bespreking [mondelinge toelichting]
 - b. *Bestuurlijke overleggen*
 - c. *Werkbezoeken*
5.1.2e werkbezoek Frank 19 feb 5.1.2e
Ter kennisname annotatie (bijlage 6c-1)
 - d. *PO ZH-PLG*
7. Rondvraag (- 09.45 uur)

To: [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]

From: Secrvanleeuwen

Sent: Fri 2/14/2025 8:33:12 AM

Subject: TKN FW: Ter info en overleg SANE notitie voor overleg met MinVRO

Received: Fri 2/14/2025 8:33:16 AM

[2. Bespreeknotitie stikstof - uitspraak RvS intern salderen.docx](#)

TKN

Van: Anne Koning <al.koning@pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 14 februari 2025 09:18

Aan: Berend Potjer <bk.potjer@pzh.nl>; Mariëtte van Leeuwen [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

CC: [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: Ter info en overleg SANE notitie voor overleg met MinVRO

Beste Berend, Mariette en [redacted] 5.1.2e

In deze mail zit als bijlage ene notitie die komende woensdag op een woningbouw-overleg geagendeerd staat. Daar zullen naast de mede-overheden (IPO, VNG, Unie) vooral heel veel bouw-vertegenwoordigers zijn. Ik maak me zorgen om de stellingname in de memo. Ik citeer:

"Voorop staat dat deze uitspraken grote gevolgen kunnen hebben voor de vergunningverlening. VRO benadrukt echter dat (onzekerheid over) de uitspraak niet mag leiden tot een algehele vergunningstop. Het blijft mogelijk om via bijvoorbeeld een passende beoordeling te onderbouwen dat een project wel mogelijk is. Het is daarom van belang om elke vergunningaanvraag individueel te blijven beoordelen. "

Dit zal (denk ik) bouwpartijen de indruk geven dat hun vergunning aanvraag best kans kan blijven maken, cq moet maken van de Minsiter. Tegelijkertijd zijn provincies bevoegd gezag (toch?) en die komen toch tot de conclusie dat het nu (zonder geborgd maatregelen pakket) neit mogelijk is om vergunningen te geven. Dat inbrengen in een overleg vol met bouwers is niet echt prettig.

Ik stuur dit nu alvast en weet dat ik Berend en Mariette vanmiddag mogelijk kan aanschieten bij de lunch of porcelyne fles.

Met vriendelijke groet,

Drs.ir. Anne Koning
Gedeputeerde Zuid-Holland

Recente uitspraken met betrekking tot stikstof

Memo BO Woningbouwcoalitie op 19 februari 2025

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 18 december 2024 twee uitspraken gedaan die waarschijnlijk grote gevolgen hebben voor de effecten van stikstof op de woningbouwopgave. In de Amer en Rendac zaken oordeelt de Afdeling onder anderen dat intern salderen niet meer mag worden betrokken bij de vraag of voor een project een natuurvergunning nodig is. De inschatting is dat voortaan voor meer woningbouwprojecten een natuurvergunning zal moeten worden verleend.

Deze uitspraken kunnen grote gevolgen hebben voor zowel gerealiseerde, als lopende en nieuwe woningbouwprojecten. Er zullen waarschijnlijk meer woningbouwprojecten bij komen die een natuurvergunning nodig gaan hebben. Deze natuurvergunningen worden als gevolg van de grote stikstofbelasting op natuurgebieden niet eenvoudig verleend. Daarnaast heeft de uitspraak betrekking op bestaande situaties waar sinds 1 januari 2020 gebruik is gemaakt van intern salderen (dit is de datum waarop de verslechterings-vergunningplicht is afgeschaft). Voor deze activiteiten moet opnieuw worden beoordeeld of deze natuurvergunningplichtig zijn. Hiervoor geldt een overgangsperiode tot 1 januari 2030.

Op 22 januari volgde het vonnis in de rechtszaak die Greenpeace heeft aangespannen tegen de Staat. De rechtbank beveelt de Staat het nog niet gerealiseerde doel van het stikstofdoel van 50% van het areaal stikstofgevoelige natuur uiterlijk op 31 december 2030 onder toepasselijke KDW te brengen. Dit vergt een forse inspanning die de vergunningverlening kan bemoeilijken.

Instelling Ministeriële Commissie

- De uitspraken raken alle sectoren en vergt daarom kabinetsbrede inzet. Hiervoor is de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel ingesteld onder leiding van de premier. Ook de minister van VRO heeft zitting in deze commissie.
- De opdracht van deze commissie is Nederland van het slot te krijgen. De inzet is vind plaats langs vier met elkaar samenhangende sporen:
 1. Verkennen wat er mogelijk is of kan worden in de vergunningverlening;
 2. Een programma van maatregelen op te stellen gericht op een gegarandeerde vermindering van de stikstofuitstoot en natuurherstel;
 3. In kaart brengen wat de impact is van de 'terugwerkende kracht' uit de uitspraak van Raad van State en daar een oplossing voor bieden;
 4. Inzet richting Brussel en EU-wetgeving.
- VRO werkt aan een scherper beeld van de impact. Het beeld is dat een aanzienlijk deel van de projecten de voorbije jaren intern heeft gesaldeerd, maar een hoger detailniveau is gewenst.

Vergunningverlening

Voorop staat dat deze uitspraken grote gevolgen kunnen hebben voor de vergunningverlening. VRO benadrukt echter dat (onzekerheid over) de uitspraak niet mag leiden tot een algehele vergunningstop. Het blijft mogelijk om via bijvoorbeeld een passende beoordeling te onderbouwen dat een project wel mogelijk is. Het is daarom van belang om elke vergunningaanvraag individueel te blijven beoordelen.

Bespreekpunten

Informatie over onderstaande bespreekpunten kan, indien beschikbaar, op voorhand per mail met VRO gedeeld worden. Rode draden hieruit kunnen wij uitlichten tijdens het overleg.

- Hoe duiden de leden van de Woningbouwcoalitie de impact?
- Ontvangen de leden van Woningbouwcoalitie signalen over directe effecten (bijvoorbeeld effecten op lopende projecten, vergunningverlening, en handelingsperspectieven)?

buiten verzoek

14 februari 2025

5:12e

Dag team, nog even een korte update voor het weekend. 1. Mariette gaf tijdens de sectortafel aan binnen zes weken een plan te willen hebben. We hebben gelukkig al veel op de plank liggen - volgende week meer duidelijkheid hierover. 2. Vanmiddag komen de twee brieven vanuit LVVN over bedrijfsspecifieke emissienormen stikstof en een update van commissie Schoof. Deze staan maandag op de agenda voor het PO - graag lezen tijdens het weekend. 3. Dinsdagochtend is onze ontbijtsessie stikstof. Heel fijn wanneer we daar vanuit het team met zo veel mogelijk mensen bij kunnen zijn. En dan voor nu: fijn weekend en op naar een nieuwe week!

13:04

5

buiten verzoek

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]

From: 5.1.2e [redacted]

Sent: Thur 2/13/2025 2:54:24 PM

Subject: FW: Bijlagen voor op agenda ODB morgen

Received: Thur 2/13/2025 2:54:00 PM

[DOMEIN BEREIKBAARHEID EN WONEN - Impact analyse aangescherpte stikstofregels mobiliteit Zuid-Holland.docx](#)

[DOMEIN ECONOMIE EN ENERGIE Impactanalyse en handelingsperspectief Economie.docx](#)

[DOMEIN ECONOMIE EN ENERGIE Inventarisatie - stikstof energietransitie \(def\).docx](#)

[Handelingsperspectief SANE.pptx](#)

[DOMEIN WKN PAS melders RE Inhoudelijk team impactanalyse stikstof \(1\)](#)

[DOMEIN WKN Inzicht nieuwe projecten met vermoedelijke vergunning stikstofdepositie \(water\)](#)

[DOMEIN WONEN EN BEREIKBAARHEID Impact woningbouwplannen door stikstofuitspraak.docx](#)

[DOMEIN WKN Natuur - Format impactanalyse en handelingsperspectief werkvelden.pptx](#)

[DOMEIN WKN ZH-PLG 06022025 Format impactanalyse en handelingsperspectief werkvelden_ZHPLG.pptx](#)

5.1.2e [redacted],

5.1.2e [redacted] reageert niet, ook niet via app. 5.1.2e [redacted] gaf aan dat jij dan kan zorgen dat dit op de ODB agenda komt.

5.1.2e [redacted]

Van: 5.1.2e [redacted]

Verzonden: donderdag 13 februari 2025 14:41

Aan: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: Bijlagen voor op agenda ODB morgen

Ha 5.1.2e [redacted],

5.1.2e [redacted] heeft mij gevraagd het volgende naar je door te sturen voor op de agenda van het ODB van morgen:

- Meerdere impactanalyses per werkveld. Ik heb in de titel het desbetreffende domein aangegeven. Het zijn verschillende formats, mail, PowerPoint en word. Excuus daarvoor.
- 1 PowerPoint van 2 slides met daarin het handelingsperspectief.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

Domein Water, Klimaat & Natuur

M: 5.1.2e [redacted]

E: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e [redacted]

Krachtig Zuid-Holland.

Impactanalyse en handelingsperspectief n.a.v. stikstof uitspraken

Werkveld:
ZHPLG – uitvoering maatregelenpakket

1) Welke projecten worden mogelijk gemaakt met welke impact?

- Potentieel alle projecten waarbij in de aanleg fase gebruik gemaakt gaat worden van (zware) machines met stikstofuitstoot tot gevolg. Machines veelal nodig daar waar sprake is van mogelijk grondverzet.
Impact: (nog meer) vertraging op tegengaan verslechtering natuur / realisatie klimaatdoelen
- Maatregelpakket natuur-landschapsversterking
 - Aanleg groenblauwe dooraderingen (alblasserwaard / hoeksewaard / midden delfland)
 - Uitbreiding bos (deltagebied verspreid / midden delfland)
 - Inrichting van restveengebied Zuidplas
 - Kwaliteitsverbeteringsprojecten binnen bestaande NNN gebieden (of is dat te zien als beheer?)
 - Realisatie Mientkooltuin (katwijk / wassenaar)

Welke projecten worden mogelijk geraakt

- Maatregelpakket 2: land- en tuinbouw
 - Fieldlab groenehart, mogelijk enkele innovatie maatregelen (stalsystemen / anders)
- Maatregelpakket 3: waterkwaliteit
 - nvt
- Maatregelpakket 4: waterbeheer
 - Aanleg waterinfiltratiesystemen krimpenerwaard / alblasserwaard

2) Welke oplossingsrichtingen?

- Generieke uitspraak dat voor maatregelpakket natuur-landschapsversterking geen natuurvergunning nodig is. Want draagt volledig bij aan tegengaan verslechtering natuur / VHR doelen.
- Anders: in beschikkingen opnemen dat aanleg met zero-emissie technieken dient plaats vinden.

3) Met welke stakeholders in gesprek?

- Eerst voor quickscan met ODH
- Daarna maatwerk gesprek met initiatiefnemers (diversen)

4) Welke vervolgacties en welk tijdspad?

- Stap 1: quickscan ODH (binnen enkele weken)
- Stap 2: waar nodig gesprek met initiatiefnemers

Impactanalyse en handelingsperspectief n.a.v. stikstof uitspraken

Werkveld: Natuur

1) Welke projecten worden geraakt met welke impact?

- Realisatie van Natuurnetwerk Nederland (aanleg fase), deadline 2027
 - Van de drie grote uitvoeringsprogramma's hebben 2 een bestuurlijk rechtsoordeel dat vergunningplicht niet aan de orde is vanwege directe bijdrage aan N2000 doelen
 - Voor 1 programma is dit nog niet geregeld, voor die niet N2000 gerelateerde projecten gaat dit mogelijk problemen opleveren (totaal ca 1000 ha natuur, verspreid door de provincie)
- Grootschalige aanleg/inrichting weidevogelgebieden (aanlegfase), urgentie vanuit infractieprocedure europa
 - Voor deze gebieden geldt het zelfde als voor NNN
- Voor overige natuurontwikkeling (groenblauwe dooradering, bos en bomen) is de verwachting dat dit niet vergunningplichtig is

2) Welke oplossingsrichtingen?

- Onderzoeken van mogelijkheden bestuurlijk rechtsoordeel geen vergunningplicht (kansrijk voor gebieden nabij N2000)
- Inzet elektrisch materieel (is wel kostenverhogend)

3) Met welke stakeholders in gesprek?

- Vooralsnog intern en belangrijkste toekomstige beheerders (Natuurmonumenten, SBB, Zuid-Hollands Landschap)
- Nog contact te leggen met ODH voor de gebieden waar (op termijn) vergunning voor nodig is
- T.z.t. contact met de initiatiefnemers over de aanpak/mogelijkheden

4) Welke vervolgacties en welk tijdspad?

- Komende maanden gesprek met ODH
- Vanaf begin 2026 aanpak nodig voor gebieden die niet vrijgesteld kunnen worden

Impact woningbouwplannen door stikstofuitspraak

LET OP: EERSTE INSCHATTING, GEEN RECHTEN AAN ONTLENEN

Depositie in gebruiksfase:	Salderen nodig, op dit moment geen vergunningen mogelijk. Ecologische beoordeling kan op dit moment niet voor niet-tijdelijke projecten, mogelijk in de toekomst mogelijk.
Depositie in bouwfase:	Salderen meest logische optie maar op dit moment niet mogelijk. Eventueel nog mogelijkheden met ecologische beoordeling omdat het gaat om een kleine, tijdelijke depositie.

Berekeningen gemaakt uitgaande van 0,27kg nox per jaar in gebruiksfase (verkeersaantrekkende werking) en 10kg nox per jaar voor bouwfase per woning).

1km van Natura-2000

Soort project	Wel of geen depositie verwacht?	Mogelijk?
Klein project (<10 woningen):	Geen depositie in gebruiksfase	
	Waarschijnlijk depositie in bouwfase	
Middelklein project (10-50 woningen)	Waarschijnlijk depositie in gebruiksfase	
	Bijna zeker de positie in bouwfase	
Middelgroot tot groot project (>50 woningen)	Depositie in gebruiksfase	
	Depositie in bouwfase	

3 km van Natura-2000

Soort project	Wel of geen depositie verwacht?	Mogelijk?
Klein project (<10 woningen):	Geen depositie in gebruiksfase	
	Geen depositie in bouwfase	
Middelklein project (10-50 woningen)	Geen depositie in gebruiksfase	
	Waarschijnlijk depositie in bouwfase	
Middelgroot tot groot project (>50 woningen)	Waarschijnlijk depositie in gebruiksfase	
	Bijna zeker depositie in bouwfase	

5km van Natura-2000

Soort project	Wel of geen depositie verwacht?	Mogelijk?
Klein project (<10 woningen):	Geen depositie in gebruiksfase	
	Geen depositie in bouwfase	

woningen)	Geen depositie in gebruiksfase	
	Waarschijnlijk depositie in bouwfase	
Groot project (100-200 woningen)	Depositie in de gebruiksfase	
	Depositie in de bouwfase	

10km van Natura-2000

Soort project	Wel of geen depositie verwacht?	Mogelijk?
Middelgroot project (50-100 woningen)	Geen depositie in gebruiksfase	
	Geen depositie in bouwfase	
Groot project (100-200 woningen)	Waarschijnlijk depositie in de gebruiksfase	
	Depositie in de bouwfase	
Mega groot project (200-500 woningen)	Depositie in gebruiksfase	
	Depositie in bouwfase	

20km van Natura 2000

Soort project	Wel of geen depositie verwacht?	Mogelijk?
Groot project (100-200 woningen)	Geen depositie in gebruiksfase	
	Mogelijk in bouwfase	
Mega groot project (200-500 woningen)	Mogelijk depositie in de bouwfase	
	Depositie in de bouwfase	
Super project (1000 woningen)	Depositie in gebruiksfase	
	Depositie in bouwfase	

8000 woningen (5de dorp).

Depositie in bouwfase en gebruiksfase

Eerste voorzet maatregelen PZH

- Emissieplafond ammoniak in omgevingsbeleid 2025 verzwaren door het opteren voor trapsgewijze invoering via de verordening (OER loopt maar kan nog aangepast worden). Dit kan voor zowel melkveehouderij als akkerbouw;
- Overgangszones instellen;
- Extensivering van veeteelt opnemen in ons beleid/verordening (maximaliseren GVE per hectare);
- Beschikbaar stellen van extra budget om in kwetsbare gebieden boeren/bedrijvigheid tegen een redelijke prijs uit te kopen of te ruilen met andere kavels;
- Verminderen gebruik van kunstmest;
- Afroming van productierechten;
- Lager eiwitgehalte in veevoer vastleggen;
- Intrekken van vergunningen;
- Natuurbeheer stimuleren via (extra) vergoedingen (vorm van extensiveren);
- Innovatie kan bijdragen aan een dalende trend, maar juridische borging is lastig en vergunningplicht intern salderen beperkt de inzetbaarheid;
- Natuurlijke stoppers hebben tot nu toe geleid tot schaalvergroting, niet tot reductie; onderzoeken van maatregelen die deze trend kan omdraaien.

Mogelijke andere (onorthodoxe) maatregelen ?

Uitgelichte maatregelen PZH

- Emissieplafond ammoniak in omgevingsbeleid;
- Overgangszones instellen;
- (Natuurlijke) stoppers
- Scheiding NOX-NH₃
- Zero emissie

Inventarisatie – energietransitie

Algemeen

Nederland heeft zich gecommitteerd aan verschillende Europese doelstellingen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Een van de belangrijkste is het Klimaatakkoord. Hierin is afgesproken om de CO₂ – uitstoot met 49% in 2030 en met 95% in 2050 te verminderen (t.o.v. 1990). Om deze doelstelling te behalen is het noodzakelijk dat energie op een duurzame wijze wordt opgewekt. Dit vraagt om een groter aanbod van duurzame opwek (wind- en zonenergie) en aanpassingen aan het energienetwerk door uitbreiding en verzwaring van bestaande netten. Bij de aanleg van duurzame opweklocaties en energie- infrastructuur wordt er vaak stikstof geëmitteerd in de aanlegfase. De recente uitspraken van de Raad van State inzake stikstof zullen ervoor zorgen dat vergunningverlening voor energietransitie- projecten ingewikkelder wordt en dit kan voor vertraging zorgen. Dit kan knelpunten opleveren ten aanzien van de CO₂ – opgave en de stikstofopgave. De aanleg van energie-infrastructuur zorgt immers voor een tijdelijke uitstoot van stikstof, maar leidt op korte termijn ook tot een vermindering van stikstof door de verduurzaming van industriële processen.¹ Daarnaast zijn energieprojecten ook randvoorwaardelijk voor de realisatie of verlichting van andere opgaven, zoals de woningbouw, netcongestie en mobiliteit. Tot slot werkt de provincie Zuid – Holland samen met het Rijk in het NOVEX- gebied Rotterdamse Haven toe naar een duurzaam, circulair en klimaatneutraal Haven Industrieel Complex (HIC) Rotterdam. Dit is een grote opgave omdat het de ombouw van de haven betreft. Deze projecten zijn vaak op Rijksniveau. In deze inventarisatie zijn opgaves ten aanzien van HIC niet opgenomen, maar de verwachting is dat de recente uitspraken een impact hierop gaan hebben. Daarnaast is het waarschijnlijk dat, mocht er gekozen worden voor de zeewaartse uitbreiding (ofwel 3de Maasvlakte), dit project hinder kan ondervinden ten aanzien van vergunningverlening.

Kortom, het is van groot belang dat de energietransitie in Zuid – Holland geen verdere vertraging oploopt vanwege vergunningverlening. Hieronder is er een eerste inventarisatie gedaan naar projecten die mogelijk hinder gaan ondervinden.

¹ Onderzoek in opdracht van het ministerie van KGG (voorheen EZK), *Onderzoek Samenhang Energie en Stikstof*, Kamerstukken II, 2023-2024, 29 826, nr. 201.

pMiek

Het pMIEK omvat een selectie uit de bredere plannen en ambities voor energie-infrastructuur. Hierin zijn projecten benoemt die van bovengemiddeld (maatschappelijk) belang zijn voor het energiesysteem van Zuid-Holland. Door de snel toegenomen vraag naar energie is er schaarste (in ruimte, tijd, geld, middelen) ontstaan rondom energie- infrastructuur. In delen van de provincie is er daardoor sprake van netcongestie. Uitbreiding en verzwaring van bestaande netten is vereist om verdere netcongestie tegen te gaan en de huidige congestie te verminderen.

In de tabel is een actuele inschatting opgenomen van de concrete projecten en verkenningsprojecten (op basis van de pMIEK monitor nov 2024):

Tabel 1: Overzicht concrete projecten pMIEK 2.0

pMIEK 2.0	pMIEK 1.0	Project	Locatie	Type infrastructuur	Planning (Inbedrijfsname)	Betrokken partijen
Elektriciteit Pocket Bleiswijk						
1	Nieuw	Bleiswijk (380kV)	Lansingerland Impact op regio: Rotterdamse regio, Midden-Holland, Holland Rijnland	Elektriciteit (uitbreiding station)	2032-2034	Tennet, Stedin, gemeenten
Subprojecten:						
1.a	2.	Hazerswoude-Rijndijk 150/10kV station	Hazerswoude-Rijndijk (rond bedrijventerrein Barrepolder) Impact op regio: Holland Rijnland	Elektriciteit (nieuw station)	2027-2029	Liander, TenneT, Gemeente. Alphen aan den Rijn, Provincie Zuid-Holland
1.b	1.	Sassenheim 150/10kV station	Sassenheim Impact op regio: Holland	Elektriciteit (uitbreiding bestaand station)	2027-2029	Liander, TenneT, Qirion, de

			Rijnland			gemeente Teylingen
1.c	3.	Valkenburg 50/10kV station	Valkenburg (Katwijk) Impact op regio: Holland Rijnland	Elektriciteit (nieuw station)	2027-2029	Liander, gemeente Katwijk
1.d	Nieuw	Alphen Noord- West 50kV-station	Alphen aan den Rijn Impact op regio: Holland Rijnland	Elektriciteit (nieuw station)	2033-2037	Liander, gemeente Alphen a/d Rijn
1.e	Nieuw	Noordwijk 50/10kV	Noordwijk Impact op regio: Holland Rijnland	Elektriciteit (uitbreiding bestaand station)	2029 – 2032	Liander, gemeente Noordwijk
1.f	Nieuw	Zevenhuizen- Gouda 150 kV- verbinding	Nader te bepalen Impact op regio: Midden- Holland	Elektriciteit (verbinding)	2032-2034	TenneT en diverse gemeenten
1.g	Nieuw	Hazerswoude- Rijndijk (150kV) inlussen in Zoetermeer- Alphen a/d Rijn (150kV)	Nader te bepalen Impact op regio: Holland Rijnland	Elektriciteit (verbinding)	2029	TenneT en gemeente Alphen a/d Rijn

1.h	Nieuw	Leiden- Hazerswoude- Rijndijk realiseren derde circuit (150kV)	Nader te bepalen Impact op regio: Holland Rijnland	Elektriciteit (verbinding)	2032- 2034	TenneT en gemeenten Alphen a/d Rijn, Leiderdorp, Kaag en Braassem
Elektriciteit Pocket Wateringen						
2	Nieuw	Wateringen (380kV)	Den Haag	Elektriciteit	> 2033	Tennet, Stedin, Westland Infra, gemeenten

			Impact op regio: Haagse regio	(uitbreiding station)		
Subprojecten:						
2.a	6.	Den Haag HVS Escamp 150/21 kV-station	Den Haag Impact op regio: Haagse regio	Elektriciteit (nieuw station)	2032	Stedin, TenneT en gemeente Den Haag
2.b	5.	Den Haag HVS Centrale 150/25 kV- station	Den Haag Impact op regio: Haagse regio	Elektriciteit (uitbreiding bestaand station)	2033	Stedin, TenneT en gemeente Den Haag
2.c	Nieuw	Pijnacker-Nootdorp 150/21kV station	Pijnacker-Nootdorp Impact op regio: Haagse regio	Elektriciteit (nieuw station)	2032	Stedin, TenneT, gemeente Pijnacker-Nootdorp
2.d	Nieuw	Netversterking Voorburg-Wateringen-Rijswijk (150kV)	Impact op regio: Haagse regio	Elektriciteit (verbinding)	2032-2034	TenneT en gemeenten 's Gravenhage en/of Rijswijk
Elektriciteit Pocket Krimpen						
3	Nieuw	Krimpen a/d IJssel (380kV)	Krimpen a/d IJssel Impact op regio: Rotterdamse regio en Midden-Holland	Elektriciteit (uitbreiding station)	2030-2032	Tennet, Stedin, gemeenten
subprojecten						
3.a	8.	Ridderkerk-Bolnes 150/50kV station	Ridderkerk Impact op regio: Rotterdamse regio	Elektriciteit (nieuw station)	2031	Stedin, Tennet en gemeente Ridderkerk
3.b	J	Krimpen-Langeland	Krimpen aan den IJssel	Elektriciteit (uitbreiding)	2029	Stedin, gemeente Krimpen aan den IJssel

		150/50kV station	Impact op regio: Rotterdamse regio, Midden-Holland	bestaand station)		
3.c	14.	Reeuwijk 50/10kV station	Reeuwijk Impact op regio: Midden-Holland	Elektriciteit (nieuw station)	2029	Stedin en gemeente Reeuwijk
Elektriciteit Pocket Westerlee						
4		Westerlee (380kV)	Geen werkzaamheden, geen pMIEK status			
Subprojecten:						
4.a	12.	's Gravenzande 20kV station	's Gravenzande (Westland) Impact op regio: Haagse regio	Elektriciteit (nieuw station)	2027	Westland Infra
Elektriciteit Pocket Maasvlakte en Simonshaven						
5.		Maasvlakte en Simonshaven	nMIEK			
Subprojecten:						
		Geervliet	nMIEK			
5.a.	11a.	Hoeksche Waard 150/50kV station Dit station maakt capaciteit vrij bij Dordrecht-Sterrenburg	Hoeksche waard Impact op regio: Zuid-Hollandse eilanden, Drechtsteden	Elektriciteit (nieuw station)	2029	Stedin, TenneT en gemeente Hoeksche Waard
Elektriciteit Pocket Crayestein						
6	Nieuw	Crayestein (380kV)	Dordrecht Impact op regio: Drechtsteden, Alblasserwaard	Elektriciteit (uitbreiding station)	2032-2034	Tennet, Stedin, gemeenten
Subprojecten:						

6.a.	Nieuw	Dordrecht-Merwedehaven 150/50 kV station	Dordrecht Impact op regio: Drechtsteden	Elektriciteit (uitbreiding bestaand station)	2029	Tennet, Stedin, gemeenten TenneT, gemeente Dordrecht
6.b	I	Arkel 150/50 kV station	Arkel Impact op regio: Alblasserwaard	Elektriciteit (uitbreiding bestaand station)	> 2029- 2031	Tennet, Stedin, Westland Infra, TenneT en gemeenten Gorinchem & Molenlanden

Tabel 2: Verkenningprojecten

In het pMIEK 1.0 werden deze projecten ‘voorverkenningprojecten’ genoemd. In pMIEK 2.0 wordt de aanduiding ‘verkenningprojecten’ gebruikt. Verkenningprojecten in het pMIEK zijn gericht op versnelling van (mogelijke) doorontwikkeling tot een concreet (pMIEK-)project, gezien het belang voor het energiesysteem van Zuid-Holland.

De volgende projecten zijn opgenomen als verkenningprojecten in pMIEK 2.0:

pMIEK 2.0	pMIEK 1.0	Project	Locatie	Type infrastructuur	Planning	Betrokken partijen
1.i (v)	N	Strategisch ruimtelijke verkenning voor equivalent 1-3 additionele hoogspanningsstation s (150kV station)	Holland Rijnland	Elektriciteit	2030- 2050	Liander en TenneT. PZH en relevante gemeenten
2.e (v)	P	Strategisch ruimtelijke verkenning voor equivalent 1-2 additionele hoogspanningsstation s (150kV station)	Haagse regio	Elektriciteit	2030- 2050	Stedin, WestlandInfra en TenneT. PZH en relevante gemeenten
3.d (v)	O	Strategisch ruimtelijke verkenning voor equivalent 1 additionele hoogspanningsstation s (150kV station), te weten: Rotterdam-	Rotterdamse regio	Elektriciteit	2030- 2050	Stedin en TenneT. PZH en relevante gemeenten

		Noord (deze verkenning heeft een directe relatie met Rotterdam Ommoord)				
3.e (v)	R	Strategisch ruimtelijke verkenning voor equivalent 1 additionele hoogspanningsstations (150kV station)	Midden-Holland	Elektriciteit	2030-2050	Stedin en TenneT. PZH en relevante gemeenten
6.c (v)	S	Strategisch ruimtelijke verkenning voor equivalent 0-1 additionele hoogspanningsstations (150kV station)	Alblasserwaard	Elektriciteit	2030-2050	Stedin en TenneT. PZH en relevante gemeenten
14 (v)	T	Verkenningen locaties aftakkingen waterstof op basis van Provinciale waterstofstrategie	Alle regio's	Waterstof	2024 – 2026	Gasunie, PZH en relevante gemeenten

Aanvullend zullen er door Liander nog 50 kV stations worden gerealiseerd in de volgende gebieden (nabij N2000-gebieden):

- Noordwijk
- Noordwijkerhout
- Hillegom
- Lisse

Warmtetransitie

In Zuid-Holland staan 1,5 miljoen woningen, meer dan 200.000 andere gebouwen met verwarming en 5.000 hectare kassen waarvan het energieverbruik verduurzaamd gaat worden. De warmtetransitie is extra urgent door de recente ingrijpende energieprijsstijging en het gegroeide besef om de afhankelijkheid van onbetrouwbare energieleveranciers te doorbreken door eigen energiebronnen zoals warmte te ontwikkelen.

Tabel 1: Overzicht concrete projecten

WarmtelinQ Warmtetransportleiding: - Tracé Rotterdam – Den Haag - Tracé Rijswijk – Leiden Zie: https://www.warmtelinq.nl/
Westland In de volgende gebieden in het Westland zijn aardwarmteprojecten gepland/ in ontwikkeling: • Delfland • Maasdijk • Vogelaer Poeldijk 2 • Kralingerpolder • Polanen • Wippolderlaan Een verbindend Warmtenetwerk Westland is in ontwikkeling. Tussen en rondom de aardwarmtelocaties worden warmtenetten aangelegd. Daarnaast zijn er werkzaamheden gestart voor de verbinding van het warmtesysteem Westland met Den Haag. Zie: https://www.warmtenetwerkwestland.nl/
Den Haag In Den Haag wordt er gewerkt aan de verbinding met het warmtesysteem met het Westland en aansluiting op Warmtelinq. Daarnaast zijn verschillende projecten gepland voor verduurzaming en warmtenetten • Warm in de Wijk/ Vruchtenbuurt, bewonersinitiatief om aan te sluiten op een duurzaam warmtenet • Startleiding Mariahoeve • Warmte volloop HAL (Haagse Aardwarmte Leyweg) - Uitbreiding proeftuin Den Haag Zuid West (NWN) óf Vrederust • Proeftuin Bouwlust/Vrederust – 850 WEQ (voor 2030) • Warmtenet Laakhavens: warmte uit oppervlakte en water en WKO's - ca. 6.000 nieuwe woningen en bijna 20.000 m2 BVO (Bruto Vloeroppervlak) Warmtesysteem Holland Rijnland:

4 bedrijven hebben een opsporingsvergunning ontvangen voor geothermie in de Leidse regio: Wayland Energy, Eavor Technologies, Yeager Energy en Shell. De boorlocaties moeten nog bepaald worden.

Zie: <https://www.aardwarmterijnland.nl/>

Daarnaast zijn er verschillende projecten gaande in de Leidse regio op buurt/ wijk niveau:

- Intentieovereenkomst Vattenfall & Energiek Poelgeest voor Aquathermie
- WKO Hotels van Oranje in Noordwijk
- Hoornes aardgasvrij (Katwijk)

Drechtsteden

Ontwikkeling warmtenet in Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. Mogelijke bronnen zijn geothermie, afval- en slibverbranding, restwarmte en thermische energie uit oppervlaktewater

Zie: <https://www.rtvpapendrecht.nl/woningcorporaties-en-hvc-versnellen-met-warmtenet/>

Gorinchem

In de Gildenwijk wordt een warmtenet aangelegd samen met HVC, ze zijn nu aan het kijken naar mogelijkheden om dit warmtenet uit te breiden.

Delft

Aanleg open warmtenet Delft (beoogde bron is Geothermie Delft)
Geothermie Delft – exploitatie geothermische bron TU Delft

Hoge Temperatuur Opslag (HTO) word toegevoegd aan het Delfts systeem. Vergunningsaanvraag wordt einde van de zomer in gang gezet

Zie: <https://www.netverder.nl/projecten/open-warmtenet-delft>

Rotterdamse regio

In de Rotterdamse regio zijn verschillende warmteprojecten gepland

- Schiedam – warmtenet in Groenoord.
- Vlaardingen – aansluiting warmtenet met restwarmte
- Capelle aan den IJssel

Rotterdam

- Rozenburg
- Schiebroek
- Heijndijk
- Pendrecht
- Ommoord

• Oude Noorden-Agniesebuurt • Bospolder-Tussendijk • Reyeoord • Prinsenland - Het Lage land • Agniesebuurt-Oost
In het Oostland zijn verschillende aardwarmteprojecten in ontwikkeling met Wayland Energy • Wayland Lansingerland III , hiervoor is een Winningsvergunning aangevraagd • Wayland Berkel en Rodenrijs • Wayland Pijnacker – geothermie en distributienetten Zuidplaspolder – ontwikkelingen voor warmtenet en aansluiting op de RoCa Warmteleiding voor restwarmte (glastuinbouw, bedrijventerrein, gebouwde omgeving) Bleiswijk- Warmtenet Wilgenlei. Uitbreiding warmtenet met geothermie en restwarmte (glastuinbouw en gebouwde omgeving).

Tabel 2: Verkenningprojecten

15 (v)	Nieuw	Regionaal verbonden warmtenet Holland Rijnland	Holland Rijnland	Warmte	2024-2026	WarmtelinQ, PZH, regio en relevante gemeenten
15.a (v)	Nieuw	Warmte Leidse Regio	Holland Rijnland	Warmte		
15.b (v)	Nieuw	Aftakking WarmtelinQ Leiden naar Alphen aan den Rijn	Holland Rijnland	Warmte	>2030	Provincie, WLQ, betrokken gemeenten
16 (v)	H	Regionaal verbonden warmtenet Oostland	<u>Haagse regio, Rotterdamse regio, deels Midden-Holland</u>	Warmte		
16a. (v)	Nieuw	Regionaal warmtenet Oostland, onderdeel Ypenburg-Noukoop/Kleijhoogt	Rotterdamse en Haagse regio	Warmte		

16.b. (v)	A	Regionaal warmtenet Oostland, onderdeel Bleiswijk Zuidplas/Waddinxveen	Rotterdamse en Haagse regio	Warmte (nieuwe transportleiding)	2024	Divers (zie fiche)
16.c (v)	Nieuw	Mogelijkheden voor hoge-temperatuur opslag (HTO) in cluster Haaglanden en Oostland	Haagse regio en Midden-Holland (en raakvlak regio Holland Rijnland)	Warmteopslag	n.t.b.	PZH en relevante gemeenten
17 (v)	D	Warmtetransportnetwerk Maasvlakte – Westland	Rotterdamse en Haagse regio	Warmte (nieuwe transportleiding)	2024	Divers (zie fiche)
18 (v)	Nieuw	Benodigde elektriciteitsinfrastructuur om warmtenetten te operationaliseren op korte en lange termijn (eindbeeld)	Alle regio's	Elektriciteit	2027 – 2050	Netbeheerders en relevante gemeentes
19 (v)	Nieuw	Mogelijkheden voor groen gas infrastructuur in Alblasserwaard	Alblasserwaard	Groen gas	2024 - 2026	Gasunie, PZH en relevante gemeenten

Wind op land

De volgende projecten hebben betrekking op het plaatsen van windturbine(s). De stikstofdepositie van deze projecten is het meest in de aanlegfase. In de gebruiksfase is er over het algemeen weinig tot geen stikstofdepositie, alleen in het kader van beheer en onderhoud.

Nog in planvormingsfase, actie door gemeente/initiatiefnemer, nog geen vergunning/projectbesluit:

- *Windenergie Lansingerland. Onderzoek bij de volgende locaties; Kruisweg oostzijde, Bleizo – west en Noordpolder.²*
- *Oeverbos II, Vlaardingen. Onderzoek bij de volgende locaties: Beneluxtunnel, parkeerterrein Oeverbos en aan weerszijden van de Blankenburgtunnel in het Oeverbos.³*

² <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/windenergie/windenergie-lansingerland/>

³ <https://www.vlaardingen.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid/Windenergie#:~:text=Werkzaamheden%20afgerond,terrein%20netjes%20af%20te%20werken.>

- *Beneluxplein, Rotterdam*⁴
- *Charloisse Poort, Rotterdam; Binnen het zoekgebied Charloisse Poort wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor de realisatie van één windmolen, ongeveer ter hoogte van de Groene Kruisweg.*⁵
- *Windproject Brielse Brug, Voorne aan Zee; windturbines aan de weerszijden van de Brielse Brug (N57).*⁶
- *Windpark Brielse Maasdijk, Nissewaard*⁷
- *Windlocatie Vaanplein, Barendrecht; Het gaat om het gebied ten noorden van de A15 (het Zuidelijk Randpark).*⁸

Vergund door gemeente en lopend beroep bij RvS:

- *Hoeksebaan, Rotterdam*⁹
- *Uitbreiding Landtong Rozenburg, Rotterdam*¹⁰
- *Haringvlietdam binnenzijde; bij Hellevoetsluis in de gemeente Voorne aan Zee*¹¹

Repowering-plannen:

- *Distripark, Waddinxveen*
- *Havengebied: initiatief ligt bij Rotterdam en het Havenbedrijf*

Zon op land

De verwachting is dat de volgende projecten in het kader van zon op land nog uitgevoerd zullen worden. De projecten gaan voornamelijk over de aanleg van zonneparken. Naar verwachting zorgt dit enkel voor stikstofdepositie in de aanlegfase en niet in de gebruiksfase:

- *OER A4-N11; De autoweg N11 loopt van Leiden via Alphen aan den Rijn naar Bodegraven en verbindt de A4 met de A12.*¹²
- *OER A12; Het traject loopt langs de A12, vanaf centrum Den Haag tot aan de provinciegrens voor Woerden.*¹³

⁴ <https://duurzaam010.nl/thema/windpark-beneluxplein/>

⁵ <https://duurzaam010.nl/thema/windenergie/>

⁶ <https://windprojectbrielsebrug.nl/>

⁷ <https://www.nissewaard.nl/wonen-en-leefomgeving/duurzaamheid/windenergie/windenergie-locatie-brielse-maasdijk>

⁸ <https://www.statkraft.nl/onze-energieprojecten/Nederland/windpark-barendrecht-vaanplein/>

⁹ <https://www.eneco.nl/over-ons/wat-we-doen/duurzame-bronnen/wind/wind-op-land/windwinning-hoeksebaan/>

¹⁰ <https://duurzaam010.nl/thema/windpark-landtong-rozenburg/>

¹¹ <https://www.voorneaanzee.nl/windmolens-haringvlietdam>

¹² <https://www.energieoprijksgrond.nl/projecten/a4->

[n11/default.aspx#:~:text=In%20het%20OER%2Dproject%20A4,A4%20en%20langs%20de%20N11.](https://www.energieoprijksgrond.nl/projecten/a4-n11/default.aspx#:~:text=In%20het%20OER%2Dproject%20A4,A4%20en%20langs%20de%20N11.)

¹³ <https://www.energieoprijksgrond.nl/projecten/a12-zuid-holland/default.aspx>

- *OER A16; De nieuwe, 11 km lange en energieneutrale snelweg verbindt de A16 ter hoogte van het Terbregseplein met de A13 bij Rotterdam The Hague Airport (bij afslag Berkel en Rodenrijs).*¹⁴
- *OER A20; De A20 loopt van Westerlee (Westland) via Schiedam en Rotterdam naar Gouda.*¹⁵
- *Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER) A15; Het OER-traject A15/A38 is gericht op duurzame opwekking van zonne-energie op en langs de tracés A15, van de Tweede Maasvlakte tot aan de tunnel onder de Noord bij Ridderkerk en de A38.*¹⁶

Lokale initiatieven; Initiatief ligt bij gemeente en/of initiatiefnemer:

- *Moerkapelle Zuid gemeente Zuidplas;*
- *Energielandschap 5° dorp gemeente Zuidplas;*
- *Restveen gemeente Zuidplas;*
- *Distripark A12 gemeente Waddinxveen;*
- *Bodengraven Westeinde gemeente Bodengraven-Reeuwijk;*
- *Zonnepark Munnikenweg gemeente Lansingerland*

¹⁴ <https://www.rijkswaterstaat.nl/leefomgeving/energie-en-klimaat/energie-opwekken-op-eigen-grond>

¹⁵ <https://www.energieoprijksgrond.nl/projecten/a20/default.aspx>

¹⁶ <https://www.zuid-holland.nl/politiek-bestuur/bestuur-zh/gedeputeerde-staten/besluiten/besluit/intentieverklaring-en-plan-van-aanpak-verkenning-oer-a15-a38>

Impact op mobiliteit in Zuid-Holland

Welke mobiliteitsprojecten in Zuid-Holland worden geraakt door de aangescherpte stikstofregels? En welke projecten maken gebruik van intern salderen ?

Antwoord: Exact is dat nog niet bekend. Er is nog geen sluitende inventarisatie, omdat het om ruim 58 verschillende wegbeheerders gaat, die allen initiatiefnemers zijn van mobiliteitsprojecten. Gaat om enkele honderden projecten in totaal

Wat bekend is:

- A. **Het Rijk heeft in 2023 Vier Rijkswegen/spoor en waterprojecten, gepauzeerd o.a. vanwege tekort stikstofruimte. DEZE ZIJN AL GERAAKT**

A4 Haaglanden -N14. Effect: Uitblijven oplossen van knelpunten 3, 41 en 46 uit de File top 50.

A15 Papendrecht-Gorinchem. Effect: Uitblijven oplossen knelpunt 8 uit landelijke file top 50.

Volkeraksluizen. Effect: langere wachttijden voor een veilige, vlotte en efficiënte doorvaart van het scheepvaartverkeer.

Splitsing Hollandsch Diep- Dordtsche Kil. Effect: groot risico op aanvaringen op een van de drukst bevaren punten van Europa vanwege de lastige oversteek van de recreatievaart, en kruisend beroepsvaart.

- B. **Er zijn Elf grote MIRT-projecten waarvan deels bekend is dat die stikstofruimte nodig hebben of te maken krijgen met de aangescherpte stikstofregels, omdat er sprake is van nieuwe aanleg of functionele verbeteringen. DEZE KUNNEN WORDEN GERAAKT**

A4 Burgerveen - N14 Dit project levert een bijdrage aan het oplossen van de knelpunten 33 en 43 uit de file top 50. Een fietsverbinding Leidschendam-Voorburg-Leiden is toegevoegd. De aanhoudende onzekerheid rondom de stikstofproblematiek zorgt voor vertraging in het ontwerp-tracébesluit.

A20 Nieuwerkerk aan den IJssel – Gouda. Levert bijdrage aan het oplossen van de knelpunten 7 en 15 uit de file top 50. H De planning van het project is mede afhankelijk van ontwikkelingen in het stikstofdossier.

Capaciteitsverruiming A16 Van Brienenoord - corridor Rotterdam, en Oostflank Rotterdam. Zorgt voor de ontsluiting en het bereikbaar maken van 35.000 woningen in de NOVEX-locatie Oostflank Rotterdam. Het betreft circa 19.000 woningen in de periode tot en met 2030 en circa 16.000 woningen na 2030. Het levert een bijdrage aan het verminderen en/of oplossen van verkeersknelpunten op het hoofdwegennet. De start MIRT-planuitwerking is afhankelijk van met name stikstofruimte en budgettaire dekking.

Oude Lijn. Frequentieverhoging citysprinter Den Haag-Rotterdam-Dordrecht, stations-ontwikkelingen en vier nieuwe stations. Dit zorgt voor de ontsluiting en het bereikbaar maken van ruim 195.380 woningen tot 2040 (basis 2018) en ruim 35.000 extra woningen in de periode tot 2040.

CID Binckhorst (valt onder MoVe programma) Dit project zorgt voor de ontsluiting en het bereikbaar maken van ruim 20.000 woningen t/m 2030 en het mogelijk maken van ca.15.000 woningen na 2030.

Randstadrail/metronet. Verbeteren van het regionale ov-systeem, als onderdeel van het totale mobiliteitssysteem in de provincie Zuid-Holland door gekoppeld rijden op de Randstadrail, frequentieverhoging op het Metronet, en vernieuwen van spoorbeveiliging van het Samenloopdeel. Rondom de lijnen liggen grootschalige woningbouwlocaties die met ruim 35.000 woningen toenemen. Gevolgen van stikstofproblematiek is mogelijk beperkt.

Emplacement Den-Haag Centraal. Opnieuw aansluiten van perron 11 en 12 op hoofdspoor net voor verbeteren van de betrouwbaarheid, ruimte voor reizigersgroei en verbeteren reistijden. Mogelijk zijn maatregelen nodig om de stikstofdepositie tijdens de aanleg te verminderen.

Bus Rapid Transit Leiden-Zoetermeer. Maatregelen om de ov-lijn hoogwaardig te laten functioneren met meer reizigers, mede door de omliggende verstedelijkingsontwikkelingen. Leidt mede tot minder druk op het onderliggend wegennet en het hoofdwegennet (A4 en A12).

HOV-Net Zuid-Holland Noord: Oplevering fase 2 deelproject Buscorridor Leiden - Katwijk/Noordwijk in 2025 Oplevering kortetermijnoplossing deelproject Spoorcorridor Leiden - Utrecht 2020-2025. Maatregelen zijn nodig om de stikstofdepositie tijdens de aanleg te verminderen.

MerwedeLingeLijn. Aanleg spoorbeveiligingssysteem ERTMS zodat nieuwe treinen kunnen rijden tussen Dordrecht en Geldermalsen.

Spooraansluitingen Tweede Maasvlakte. Uitbreiden spoorinfrastructuur om verwachte groei spoorgoederenvervoer te accommoderen en de capaciteit van het havenspoor beter te benutten. Prioriteit spooreplacement Maasvlakte West en herinrichting spooreplacement Waalhaven-Zuid, en procesverbeteringen.

- C. **Tenminste 2 provinciale projecten** maken gebruik van intern salderen, **en voor 8 projecten nog voor te leggen toets aan ODH** van intern salderen en/of vraag aan de ODH van positieve weigering. Betreft projecten voor verbeteren verkeersdoorstroming op provinciale wegen, verduurzamen infrastructuur en verbeteren verkeersveiligheid en versterken openbaar vervoer. **DEZE KUNNEN WORDEN GERAAKT**

N207-Zuid. Voorbereiding besluitvorming PS vaststellen Provinciaal Inpassingsplan. Aan ODH voor te leggen toets op gebruik van intern salderen op grond van verminderen stagnatie.

HOV busbaan Katwijk. Is in uitvoering. Gebruik is gemaakt van intern salderen. Raad van State heeft in uitspraak begin december 2024 geen opmerkingen gemaakt over intern salderen.

Nog definitief te toetsen door ODH op intern salderen:

Gelijkvloerse kruising N214/N216, HOV HoekscheWaard-GoereeOverflakkee, Geluid werende voorz. Vlietland en de Vervanging Steekterbrug door vaste brug.

Nog voor te leggen aan ODH:

Kruising N211/N465 (Monster), Rot.N218(Kleidijk)-Westv.weg, N470 a/b/c Energietransitie, en N487/A29 Ronde.

- D. Mobiliteitsprojecten van andere wegbeheerders, die te maken krijgen met aangescherpte stikstofregels. **ONBEKEND WELKE WORDEN GERAAKT**

Wegenprojecten van gemeenten, waterschappen en het Havenbedrijf als wegbeheerders

Alle projecten met aanleg van nieuwe infrastructuur (wegen, spoorwegen, waterwegen) krijgen te maken met aangescherpte stikstofregels en kunnen zonder stikstofruimte vrijwel geen vergunning krijgen. In veel gevallen zijn infraprojecten randvoorwaardelijk voor het realiseren van nieuwe woninglocaties, bedrijventerreinen of uitbreidingen van bestaande locatie. Maar ook randvoorwaardelijk voor verbeteren van leefbaarheid en veiligheid, zoals de aanleg van metropolitane fietsroutes, fietsparkeren bij stations, verbeteren verkeersdoorstroming en verkeersveiligheid en leefbaarheid in woonkernen.

Effect is stagnatie van woningbouw, energietransitie, de modal shift van weg naar spoor en de verduurzaming van mobiliteit.

Vrijdag hadden we een goede sessie over de impactanalyse. We hebben afgesproken dat jullie vandaag/morgen met een verdieping op de impactanalyse voor het betreffende werkveld komen. Zoals besproken is het belangrijk om het zo kwantitatief mogelijk te maken.

Bijvoorbeeld (niet limitatief, puur voorbeelden):

- Bij iedereen: welke concrete in het oog springende projecten kunnen we benoemen die waarschijnlijk in de problemen komen
- Hoeveel woningen die nog gebouwd moeten worden zitten in de gevarenzone
- Cijfers zoals Deltalings heeft gepresenteerd (percentages en financiële omvang van investeringen die stil komen te liggen)
- Hoeveel bedrijventerreinen met hoeveel hectare komen in gevaar, waar liggen deze terreinen
- Welk type energieprojecten onderscheiden we en hoeveel projecten per type komen in gevaar, wat is de financiële omvang van die investeringen
- Hoeveel van welk type mobiliteitsprojecten in ZH (niet alleen die van ons zelf!) komen in gevaar en wat is de totale financiële omvang van die projecten
- Etc. etc.

Probeer je svp te verplaatsen in een bestuurder of een journalist wie wil weten wat de impact is van de juridische uitspraken in termen van aantallen projecten, mogelijke vertragingen, in het oog lopende projecten, financiële omvang, etc. Alles wat visueel gemaakt kan worden is meegenomen.

@ 5.1.2e @ 5.1.2e vul svp aan voor wat jullie nodig hebben voor de op te stellen communicatiemiddelen. Hoe scherper we kunnen worden in wat we nodig hebben hoe beter.

Bij deze het verzoek om de verdiepende impactanalyses te mailen naar 5.1.2e dan zorgt hij voor archivering en verdere verspreiding.

5.1.2e

5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 31 januari 2025 14:56

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Inhoudelijk team impactanalyse stikstof

Tijd: vrijdag 7 februari 2025 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering; C1 - Cromvliet

Ha allen,

Nu met de agenda toegevoegd. Na afloop is er een lunch geregeld!

5.1.2e

Ha allen,

359166diging van 5.1.2e en 5.1.2e. Als het goed is bij iedereen bekend dat er een nieuw coördinerend kernteam 0139

stikstof onder Mariëtte gevormd wordt, bij deze de uitnodiging voor de aftrap daarvan. Mocht het echt niet lukken om aan te schuiven hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Domein Water, Klimaat & Natuur

provincie
Zuid-Holland

M: 5.1.2e

E: 5.1.2e [@pzh.nl](mailto:5.1.2e@pzh.nl)

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland.

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)
